

UNIVERZA NOVA GORICA
POSLOVNO-TEHNIŠKA FAKULTETA

**PREDINVESTICIJSKA ŠTUDIJA DOGRADITVE
ŠPORTNO REKREACIJSKEGA PARKA NA ROGLI**

DIPLOMSKO DELO

Nejc Rutar

Mentor: pred. Silvester Vončina, univ. dipl. ekon.

Nova Gorica, 2014

TITLE

Pre-feasibility study of upgrading the sports and recreational park at Rogla

ABSTRACT

The thesis analyses the condition and possibilities for upgrading the sports centre at Rogla and making assessments of the business plan for construction of a new cycling facility.

Beside interest and enthusiasm of mountain bikers it has been shown that Rogla has ideal conditions for this park, because sport and tourism there already successfully cooperate and make profit jointly.

We made a project that would upgrade sports offers at Rogla and in Slovenia in general, because it adds trail track into existing sports park nonexistent in Slovenia.

The thesis confirms the real possibility for upgrading the bike park at Rogla and economic justification of investment.

KEY WORDS

Mountain biking, bike park, trail centre, business plan, market research

KAZALO

1	UVOD.....	1
1.1	Namen diplomskega dela.....	1
1.2	Cilj diplomskega dela	1
1.3	Metode raziskovanja	2
2	IZHODIŠČE ZA IZGRADNJO ŠPORTNEGA OBJEKTA V OKVIRU ŠPORTNO TURISTIČNEGA CENTRA ROGLA.....	3
2.1	Utemeljitev izbire lokacije.....	3
2.2	Šport in rekreacija kot del turizma.....	3
2.2.1	Ekonomski vidik vključevanja športa v turizem.....	4
2.2.2	Strategije v Sloveniji	4
2.3	Gorsko kolesarstvo	5
2.3.1	Gorsko kolesarstvo v Sloveniji	6
2.3.2	Gorski kolesarji in okolje	6
2.3.3	Proge in objekti za gorske kolesarje.....	8
2.4	Predstavitev športno rekreacijskega parka na Rogli kot uspešno povezanost športa s turizmom.....	9
2.4.1	Nastanitev in prehrana.....	9
2.4.2	Bazeni in wellness	10
2.4.3	Višinske sobe	10
2.4.4	Športni objekti.....	10

2.4.5	Kolesarske poti in kolesarski park Rogla.....	12
2.4.5.1	Obstoječe stanje.....	12
2.4.5.2	Možnosti dograditve kolesarskega parka	13
3	IZGRADNJA NOVE KOLESARSKE PROGE »TRAIL« NA ROGLI.....	14
3.1	Analiza dobre prakse	14
3.1.1	Analiza dobre prakse z vidika vsebin zasnove lastnih poslovnih tržnih ciljev na Rogli.....	14
3.1.2	Analiza lastne dosedanje dobre prakse	16
3.1.3	Nabor in analiza dobre prakse potencialnih poslovnih konkurentov	17
3.1.3.1	Gorsko kolesarski parki in proge v Sloveniji	17
3.1.3.2	Kranjska gora.....	18
3.1.3.3	Pohorje.....	19
3.1.3.4	Javornik	19
3.1.3.5	Primeri dobre prakse iz tujine - sodelovanje športa in turizma	20
3.1.3.6	Nevis bike park center Škotska	20
3.1.3.7	Mt Buller, Avstralija.....	21
3.1.3.8	Park City, Amerika	21
3.2	Nabor in analiza dobre prakse potencialnih poslovnih zaveznikov na Rogli.....	22
3.2.1	Mladinska prenočišča.....	22
3.2.2	Koča na Pesku	22
3.2.3	Apartmaji in bungalovi	23

3.2.4	Hoteli.....	23
4	ZASNOVA TRŽNIH CILJEV	24
5	PRIPRAVA NAČRTA IN IZVEDBE TRŽNE RAZISKAVE	25
5.1	Načrt tržne raziskave	25
5.2	Anketa.....	26
5.3	Izvajanje tržne raziskave in pridobivanje potrebnih podatkov	26
6	Analiza in prikaz rezultatov ANKETE.....	27
7	DELOVNA VERZIJA POSLOVNEGA NAČRTA	36
8	PANOGA IN STORITVE.....	37
9	RAZISKAVA IN ANALIZA TRGA	38
9.1	Odjemalci.....	38
9.2	Dobavitelji	38
9.3	Konkurenca in sprotno ocenjevanje trga	38
9.4	Načrt trženja.....	39
9.5	Določanje prodajnih cen	39
9.6	Prodajne poti in tržno komuniciranje.....	40
10	UPRAVIČENOST INVESTICIJE	41
10.1	Poraba sredstev za investicijo.....	41
10.2	Izkaz uspeha	42
10.2.1	Ocena prihodkov »trail centra«.....	42

10.2.2	Ocena odhodkov	42
10.2.3	Predviden izkaz uspeha nove »trail« proge kot ene izmed enot kolesarskega parka za prvih pet let.....	43
10.3	Upravičenost investicije	44
11	ZAKLJUČEK	45
12	LITERATURA	47
	PRILOGA 1: OPIS »TRAIL« CENTRA.....	49
	PRILOGA 2: KOLESARSKI PARKI V SLIKI	50
	PRILOGA 3: ANKETA	52
	PRILOGA 4: PREDPOSTAVKE ZA OCENO POSLOVANJA	55

KAZALO TABEL

Tabela 1:	SWOT analiza dograditve parka na Rogli	15
Tabela 2:	Zasnova tržnih ciljev	24
Tabela 3:	Stroški investicije	41
Tabela 4:	Ocena prihodkov v najuspešnejši sezoni.....	42
Tabela 5:	Predvideni odhodki v 3. letu	43
Tabela 6:	Izkaz uspeha za prvih 5 let	43

KAZALO SLIK

Slika 1: Gorski kolesar na progi.....	6
Slika 2: Skok na kolesarski progi Rogla	12
Slika 3: Gradnja »pump« proge ob Soči	16
Slika 4: Grafični prikaz sestave anketirancev glede na športno udejstvovanje.....	27
Slika 5: Grafični prikaz pogostosti kolesarjenja	27
Slika 6: Grafični prikaz uporabe urejenih kolesarskih prog ali parkov	28
Slika 7: Grafični prikaz želje po kolesarski ponudbi po zgledu iz tujine.....	28
Slika 8: Grafični prikaz, koliko anketirancev si želi » trail« center v Sloveniji	29
Slika 9: Grafični prikaz izbire med enodnevnimi izleti, vikendi ali počitnicami	29
Slika 10: Grafični prikaz povpraševanje po gostinski ponudbi	30
Slika 11: Grafični prikaz odločitve za najem apartmajev ali prenočišč.....	30
Slika 12: Grafični prikaz uporabe wellness centra in bazenov	31
Slika 13: Grafični prikaz uporabe ostalih športnih objektov	31
Slika 14: Grafični prikaz izposoje koles	32
Slika 15: Grafični prikaz odločitev o najemu vaditelja.....	32
Slika 16: Grafični prikaz uporabe kolesarskega servisa	33
Slika 17: Grafični prikaz kupovanja rezervnih delov v kolesarskem parku	33
Slika 18: Grafični prikaz zanimanja za tekmovanja	34
Slika 19: Grafični prikaz o načinu plačila.....	34

Slika 20: Grafični prikaz mnenj o vozovnicah.....	35
Slika 21: Grafični prikaz mnenja o ceni dnevne vozovnice.....	35
Slika 22: »Trail« center v Avstraliji.....	49
Slika 23: Skok v Fun bike parku Kranjska gora	50
Slika 24: Tekmovanje v spustu, Bike Park Pohorje	50
Slika 25: Na progi Kamplc na Javorniku	51
Slika 26: Skok v cilj na DH progi, Škotska	51

1 UVOD

Diplomsko delo je kratka predstavitev pomena športa v turizmu, ki se osredotoči na gorsko kolesarstvo in predlog dopolnitve kolesarskega parka na Rogli z izgradnjo »bike trail« centra. Po prikazu sedanjega stanja športno turističnega centra na Rogli bomo poskusili utemeljiti potrebo po dodatni ponudbi in izdelati predinvesticijski načrt za dograditev trenutnega kolesarskega centra s »trail« krožnimi potmi. Pri tem bomo pojasnili namen in predvidene cilje ter ugotavljali upravičenost investicije. Zato bomo ocenili stroške, v izkazu uspeha predvideli poslovni rezultat ter ugotovili donosnost novega objekta.

1.1 Namen diplomskega dela

Namen diplomskega dela je priprava predinvesticijskega načrta za dopolnitev kolesarskega parka na Rogli in ugotavljanje upravičenosti investicije. Pri tem je najpomembnejše določiti, kdaj bi se stroški investicije povrnili. »Trail« center bi bil namenjen gorskim kolesarjem. V Sloveniji še ni objekta te vrste, zato menimo, da bi bilo zanimanje zanj veliko.

1.2 Cilj diplomskega dela

Gorski kolesarji smo prepričani, da bi bil nov kolesarski objekt dobro izkoriščen. Za potrditev te hipoteze bomo z anketo preverili zanimanje za »trail center« v Sloveniji, gotovo pa bi bil zanimiv tudi za tuje gorske kolesarje. Izkušnje namreč kažejo, da kolesarji, ki pridejo na tekmo v Slovenijo, velikokrat ostanejo tu dalj časa in sprašujejo po zanimivih progah in objektih.

Cilj diplomskega dela je ugotoviti smiselnost odločitve za investicijo v »trail« park na Rogli, zato bomo izdelali predinvesticijski načrt za ta športni objekt. V primeru, da ugotovimo ekonomsko upravičenost izgradnje objekta, bi svoje ugotovitve lahko posredovali v razmišljanje ponudnikom turističnih kapacitet na Rogli ali kolesarskim klubom kot poslovno idejo.

1.3 Metode raziskovanja

S SWOT analizo bomo raziskali prednosti in slabosti dograditve kolesarskega parka na Rogli ter poskušali odgovoriti na vsa vprašanja, ki se nam bodo ob tem postavila.

Z anketo bomo zbrali nekaj mnenj gorskih kolesarjev o zanimanju za tak objekt. Na podlagi dobre prakse tujih in domačih kolesarskih parkov ter lastnih predvidevanj bomo ocenili obiskanost »bike trail« centra, ki bi hkrati pomenila tudi večje povpraševanje po ostali ponudbi na Rogli. V tabeli bomo prikazali oceno poslovanja za prvih pet let in izračunali predviden dobiček, donosnost in dobo vračanja investicije.

2 IZHODIŠČE ZA IZGRADNJO ŠPORTNEGA OBJEKTA V OKVIRU ŠPORTNO TURISTIČNEGA CENTRA ROGLA

Na Rogli so idealne vremenske razmere, nadvse primerne za sproščanje in aktivnosti na prostem. Zrak je tako blagodejen, da lahko človek normalno diha tudi ob velikih obremenitvah. Ta blagodejn vpliv ustvarjajo bogati gozdovi, saj so drevesa odličen mikrofilter zraka. Rogla je izjemno bogata s kisikom in zrak je zelo čist. Kraj je torej idealen za športne aktivnosti. Sprostitev in športna dejavnost pa ugodno vplivata tudi na prenapet živčni sistem in psihonevrotične motnje. (Vreme Rogla, 2014)

2.1 Utemeljitev izbire lokacije

Lokacijo za nov kolesarski objekt smo poiskali v slovenskem gorskem svetu, saj vidimo tam največje možnosti za razvoj športnih in rekreativnih dejavnosti kot del našega turizma.

Glede na to, da je zimska sezona zapolnjena s športnimi dejavnostmi na snegu, smo razmišljanje usmerili v poletno sezono na smučiščih in v njihovi okolici. Čeprav je bilo na tem področju že nekaj narejeno, je še veliko neizkoriščenih možnosti za to, da na teh področjih ne bi bilo mrtve sezone.

Osredotočili smo se na gorsko kolesarstvo, ki lahko z manjšimi vlaganji poteka kar po smučišču, z izgradnjo posameznih odsekov in naprav na progi pa bi bila ponudba še zanimivejša. Prav tu vidimo priložnost. Nove proge bi se gradile v okviru že obstoječega kolesarskega parka. To je velika prednost, saj je lokacija s strani okoljevarstvenikov že sprejeta. Naša ideja je izgradnja »bike trail« centra, ki bi bil prvi tak objekt v Sloveniji.

2.2 Šport in rekreacija kot del turizma

»Aktivno preživljanje prostega časa je za sodobnega človeka ena temeljnih sestavin kakovosti njegovega življenja. To velja tudi za domačega in tujega gosta, ki se je med daljšim ali krajšim dopustom oziroma oddihom odločil za dejavno vključitev v športno turistične programe. Ukvarjanje s posameznimi športnimi dejavnostmi pomeni kakovostni dvig v načinu preživljanja prostega časa na oddihu, ki je v sodobnem turističnem svetu že postalo pravilo.« (Berčič in drugi, 2010, str. 39)

»Športna ozaveščenost gostov iz gospodarsko razvitih držav je na razmeroma visoki ravni in je šport zanje pomemben motiv dopustovanja.« (Berčič in drugi, 2010, str. 41)

2.2.1 Ekonomski vidik vključevanja športa v turizem

Glede na miselnost sodobnega človeka je smiselno razmišljati o gradnji športnih objektov v okviru turističnih naselij ali v njihovi bližini.

»V zadnjem času je namreč sprejeto načelo aktivnega dopustovanja, aktiven oddih s smučanjem pa je osnova za sprostitev, užitek in zadovoljstvo.« (Berčič in drugi, 2010, str. 67)

Take pogoje bi bilo dobro ustvariti tudi v poletni sezoni, kjer bi smučanje zamenjalo gorsko kolesarjenje.

2.2.2 Strategije v Sloveniji

»Vključevanje športa v turistično ponudbo lahko pomembno prispeva k hitrejšemu razvoju turizma v posameznih slovenskih regijah in turističnih območjih, pa tudi v Sloveniji kot celoti. Zato se mora naša država tudi po tej poti vključiti v evropske turistične tokove, njene primerjalne prednosti športa in turizma pa morajo imeti ne le promocijske, marveč tudi ekonomske učinke.« (Berčič in drugi, 2010, str. 158)

Berčič v svoji knjigi navaja, da so bile na slovenskem kongresu športne rekreacije, ki se vsako leto odvija prav na Rogli, že predstavljene številne zanimive usmeritve, med njimi:

- Slovenija mora postati dežela aktivnega oddiha. Ponudba naravnih lepot ni dovolj, treba je dodati tudi kakovostno športno turistično ponudbo, ki naj bi bila prepoznavna tako pri nas kot po svetu.
- Stalno se mora izvajati analiza trga ter ugotavljati delež športa v celoviti turistični ponudbi.
- Slediti bi morali trendom in v skladu s tem v športno turistično ponudbo uvesti za turiste privlačne in zanimive programe, saj je športno rekreativna dejavnost v Sloveniji premalo vključena v turistično dejavnost.

- Ekonomski učinki športnih programov predstavljajo pomemben delež v skupnem turističnem proizvodu, zato je tržni pristop zelo pomemben tudi na športno rekreacijskem področju.
- Športno turistične dejavnosti naj bi potekale skozi vse leto (Berčič in drugi, 2010).

2.3 Gorsko kolesarstvo

Gorsko kolesarstvo je vožnja s kolesom izven urejenih poti (slika 1) in je bolj podobno teku po strminah kot cestnemu kolesarjenju. Za tak način vožnje je poleg gorskega kolesa potrebna vztrajnost, samostojnost in tehnično obvladanje kolesa. Ker se gorsko kolesarjenje pogosto dogaja v divjini daleč od civilizacije, je med gorskimi kolesarji močno razvita etika samopreživetja, saj lahko obtičijo v samoti brez tuje pomoči, a prav to daje temu načinu kolesarjenja poseben čar. Gorsko kolesarjenje se lahko izvaja povsod: na klancu ob hiši, po gozdnih poteh ali po makadamskih cestah. Med najbolj priljubljene oblike spada vožnja po stezah, ki jih kolesarji imenujejo »singlece«, ker na njih ni več prostora kot za eno kolo. Te ozke poti se vijejo čez polja in travnike, skozi gozdove in čez visoke vrhove ter predstavljajo najvišjo obliko gorskega kolesarjenja (Gorsko kolesarstvo, 2014).

V Sloveniji je veliko slikovitih poti, primernih za gorsko kolesarstvo. Najlepše in hkrati najbolj nevarne so na področju Alp. Primanjkuje pa kolesarskih parkov in zgrajenih objektov, kakršne so v zadnjem času postavili v tujini. Gorsko kolesarstvo je šport, ki tudi v Sloveniji strmo narašča tako po številu društev in njihovih članov, kot tudi po številu prodanih gorskih koles za tekmovalce in potencialne tekmovalce, ki jih je med mladimi vse več. Slovenski gorski kolesarji so težje konkurenčni tekmovalcem na svetovni ravni prav zaradi pomanjkanja objektov za treninge ter izvedbo tekmovanj.

Slika 1: Gorski kolesar na progi

2.3.1 Gorsko kolesarstvo v Sloveniji

To dejstvo potrjuje, da bi bila izgradnja »trail« centra na Rogli pravilna odločitev. Izgradnja takega objekta bi poleg večje možnosti za treninge gorskim kolesarjem pomenila tudi obogatitev turistične ponudbe v poletni sezoni, kar naj bi imelo za posledico večji obisk turistov. S tem pa bi bile tudi ostale kapacitete bolje izkoriščene.

2.3.2 Gorski kolesarji in okolje

Gorski kolesarji za svojo dejavnost uporabljajo enouporabniške in večuporabniške poti. Enouporabniške poti so kolesarski poligoni, imenovani tudi »bajk parki«. Večuporabniške poti so kolovozi, gozdne vlake, markirane in nemarkirane planinske poti. Pravilno grajena pot predstavlja majhen vpliv na okolje. Po študijah, ki so jih opravile neodvisne ustanove in jih je na enem mestu zbrala »IMBA«, mednarodna zveza za gorsko kolesarjenje, je dokazano, da je vpliv gorskega kolesarjenja na poti primerljiv ali celo manjši od drugih načinov uporabe poti, kot je pohodništvo ali ježa na konju. Neodgovorna uporaba, kot je uporaba poti v premokrem vremenu, pa lahko

povzroči škodo, saj postane pot zaradi lukenj in korenin manj uporabna in celo nevarna, tako za pešce kot za kolesarje (Gorsko kolesarstvo, 2014).

Med številnimi študijami je najbolj merodajna disertacija dr. Thomasa Wöhrsteina, ki v knjigi Mountainbike und Umwelt dokaže, da je vpliv na podlago odvisen od pritiska na površino, kvalitete podlage, naklona, vlage, števila prehodov in drugih dejavnikov. Površinski pritisk gorskega kolesarja je približno tak kot pritisk pešca. Motorna kolesa in motokros motorji pa povzročajo neprimerno večjo škodo na poteh, poleg tega onesnažujejo okolje še s hrupom in izpušnimi plini (Gorsko kolesarstvo, 2014).

Vendar so konflikti med okoljevarstveniki in gorskimi kolesarji pogosti, pa tudi planinci, pohodniki in lovci neupravičeno očitajo gorskim kolesarjem, da uničujejo naravo. Če bi prepovedali vsakršno vožnjo izven urejenih poti, pa bi bila velika škoda za vse, ki v tem najdejo sprostitev ob vse bolj stresnem življenju, ne le za gorske kolesarje.

Področje vožnje z vozili v naravnem okolju je do letos urejala Uredba o prepovedi vožnje z vozili v naravnem okolju (Uradni list RS, 1995).

Navdušen gorski kolesar Dakskobler se s protislovji zakonodaje in kolesarskih trendov srečuje na terenu v Posočju. Sprašuje se, kako naj se izvajajo agencijski programi vodenja, organizirajo športne prireditve in kako naj se promovira gorskokolesarski turizem. Zavzema se za to, da bi kolesarjem dopustili proste poti, vožnjo pa že vnaprej prepovedali le tam, kjer to resnično ni primerno in tam, kjer bi prihajalo do prevelikih konfliktov.

Pravega nasprotnika gorski kolesarji pravzaprav nimajo, velja pa, da se njihovi pogledi najpogosteje razhajajo s pogledi planincev, lovcev, gozdarjev in lastnikov zemljišč. A v Planinski zvezi Slovenije trdijo, da so pripravljene del poti vendarle nameniti tudi kolesarjem, se pa ne strinjajo s tem, da bi zanje odprli vse planinske poti. Tudi v Lovski zvezi Slovenije podpirajo stališče planincev. Na Zavodu za gozdove Slovenije (ZGS) pa pravijo, da že zdaj niso povsem proti kolesarjenju v naravi. (Dakskobler, 2013)

8. julija 2014 je državni zbor sprejel spremembe Zakona o ohranjanju narave, po katerem je vožnja s kolesom dovoljena po gozdnih cestah in utrjenih poteh, če temu ne nasprotujejo lastniki. Po gozdnih vlakah in planinskih poteh pa le, če so te posebej označene. Za vožnjo z gorskimi kolesi v naravnem okolju v okviru prireditev je potrebno soglasje Zavoda za ohranjanje narave ter Zavoda za gozdove Slovenije oz. Kmetijske gospodarske zbornice Slovenije. Po novem je soglasje del dovoljenja za javno prireditev, ki ga izda upravna enota. (Ministrstvo za kmetijstvo in okolje, 2014)

2.3.3 Proge in objekti za gorske kolesarje

Gorsko kolesarstvo je širok pojem, ki zajema različne zvrsti gorskega kolesarjenja, glede na to so tudi objekti za to športno panogo različni:

- Začetniška proga, ki je primerna za vse nivoje znanja, tako za otroke kot za odrasle začetnike. Podlaga na celotni progji je zemlja. Proga je brez večjih skokov ali drugih zahtevnih elementov, so le nagnjeni ovinki ali »bande«, brez katerih na strmem pobočju ni mogoče izpeljati takšne steze. Vmes so zgrajeni skoki različnih oblik in višin, ki pa se jih lahko tudi prevozi. Pri izdelavi take proge so bistvene drenaže na vseh delih, kjer bi se lahko zadrževala voda. Proga je dovolj široka, da dopušča prehitevanje počasnejših kolesarjev na ravnih, odprtih delih, kjer je to varno in lahko izvedljivo. To je zelo pomembno, saj se po tej progji v določenih terminih spušča veliko število kolesarjev.
- »Pump« proga je sestavljena iz manjših objektov, ki so med seboj povezani tako, da se jih lahko prevozi brez poganjanja, samo s prenašanjem teže telesa ali »pumpanjem«. Namenjena je učenju premikanja telesa nad kolesom, torej nagibanju v vse smeri, kar je izredno pomembno pri sami vožnji.
- »Freeride« proga je namenjena zahtevnim in izkušenim kolesarjem. Na njej so zgrajeni leseni objekti, kot so različno veliki leseni zidovi, imenovani »wallride«, skoki v globino z doskočiščem, ki jih kolesarji poznajo pod imenom »drop jump« in še nekateri drugi. Osnovna proga pa je seveda zgrajena iz zemlje.

- »Singletrack« so namensko urejene ozke poti ali steze, lahko pa potekajo tudi po že obstoječih pešpoteh. Za gorske kolesarje so izredno zanimive, saj običajno že naraven teren omogoča zanimive in zabavne vožnje.
- Proga za spust z gorskim kolesom je ena izmed najbolj tehnično zahtevnih, saj vsebuje visoke skoke in kamnite odseke, kjer kolesarji dosegajo visoke hitrosti, do 70 km na uro. Najpogosteje se na vrh hriba pripeljejo s sedežnico in se nato spustijo s kolesom v dolino.
- »Trail« proge so razmeroma nove poti, ki si jih želi vse več gorskih kolesarjev. Potekajo v položnem delu hriba ali griča. Krožna pot traja najmanj 10 minut. Proga je sestavljena iz rahlih, predvsem pa kratkih vzponov, ki se prevesijo v daljše in bolj zavite spuste. Teren ni zahteven in je primeren tudi za začetnike. Pri tem je najbolj pomembno, da je vožnja čim bolj tekoča in se hitrost prenaša iz ovinka v ovinek, saj kolesarji le na taki progi zares uživajo (Gorsko kolesarstvo, 2014).

2.4 Predstavitev športno rekreacijskega parka na Rogli kot uspešno povezanost športa s turizmom

Na Rogli je vrhunsko opremljen športni in turistično rekreacijski center s številnimi možnostmi za aktiven dopust, pa tudi za izvajanje različnih športnih programov, predvsem na snegu. Organizirajo smučarske tečaje za različne starostne skupine, od otrok do odraslih in starejših smučarjev. Predvsem slednjih je vedno več, kar pomeni priložnost za izvajanje različnih športnih programov za to skupino. Po drugi strani pa imajo dovolj znanja ter primerno infrastrukturo za organizacijo velikih tekmovanj, tako v smučanju in deskanju kot v teku na smučeh, v zadnjem času pa izvajajo tudi vodeno krpljenje. V vseh letnih časih, odvisno od vremena in razmer, pa je Rogla primerna tudi za pohodništvo in nordijsko hojo. (Unitur sport resort, 2014).

2.4.1 Nastanitev in prehrana

Na Rogli so izpolnjeni vsi pogoji za prijetno bivanje – od naravnega okolja do nastanitvenih kapacitet in okusne prehrane.

Gostom, ki se odločijo za prenočitev ali večdnevno bivanje na Rogli, so na voljo trije hoteli, bungalovi, mladinsko prenočišče, apartmaji in ležišča v koči.

V hotelih in kočah je poskrbljeno za prehrano gostov. Ponujajo različno hrano - od tradicionalnih slovenskih jedi do pripravljenih kosil in malic ter kulinarčnih posebnosti.

Imajo tudi bogate izkušnje s pripravo hrane za športnike, zato se športne ekipe lahko dogovorijo za hrano, prilagojeno naporom športnikov na pripravah (Unitur sport resort, 2014).

2.4.2 Bazeni in wellness

V sklopu wellness centra se nahaja notranji plavalni bazen, dva masažna bazena in otroški bazenček, v ponudbi pa je tudi možnost sprostitve v infrardeči, karbonski, turški in finski savni ter različne masaže in kopeli.

Za še boljšo wellness ponudbo pa so povezani s termalnim zdraviliščem v Termah Zreče, kjer se izvajajo različni wellness in SPA programi v termalnih bazenih, savnah in drugih objektih (Unitur sport resort, 2014).

2.4.3 Višinske sobe

Višinske sobe so namenjene vrhunskim športnikom. V njih so naprave, ki simulirajo nadmorsko višino in koncentracijo kisika. Trening v teh sobah dviga športnikom število eritrocitov v krvi in s tem izboljšuje prenos kisika v mišice. Priporoča se večdnevno bivanje v teh sobah.

2.4.4 Športni objekti

V tem sklopu pozimi obratuje smučišče, proga za adrenalinsko sankanje ter sodoben tekaški poligon, ki omogoča izvedbo tekmovanj v smučarskih tekah na najvišji ravni.

Visoko strokovno usposobljeni učitelji izvajajo programe učenja vseh zvrsti smučanja na posebej pripravljenih poligonih in progah.

Športna infrastruktura obsega poleg zimskih še druge športne objekte, kot so:

- Nogometni stadion v bližini hotela. Velikost nogometnega igrišča je 65 x 105 m. Možna je izbira golov različnih velikosti. Okrog igrišča poteka tudi atletska steza.
- Nogometno igrišče z umetno travo je le 100 m oddaljeno od hotela. Meri 44 x 64 m. Sodobno igrišče je polnjeno s posebno gumo, namenjeno posebej za športne objekte.
- Športna dvorana, kjer lahko izbiramo med različnimi delitvami igrišč: eno rokometno igrišče ali dve košarkarski igrišči ali tri teniška igrišča ali dve odbojgarski igrišči ali pet igrišč za badminton ali ena dvorana za gimnastiko ali dve igrišči za »squash«.
- Fitnes se nahaja v športni dvorani. Primeren je tudi za vrhunske športnike. Tu so različna orodja: uteži, naprave za »kardio vadbo«, kolo, tekaška steza, veslač in oprema za raztezanje.
- Plezalni steni, višine 9 m in 2,6 m, sta prav tako postavljeni v športni dvorani.
- Mala športna dvorana se uporablja za namizni tenis, trening borilnih veščin ter za ogrevanje športnikov.

2.4.5 Kolesarske poti in kolesarski park Rogla

Slika 2: Skok na kolesarski progi Rogla

2.4.5.1 Obstoječe stanje

Park ima dobre kolesarske proge in objekte, hkrati pa še neštete možnosti za razširitev ponudbe.

- Začetniška proga, na kateri se začetniki učijo kolesarskih veščin, ostali ljubitelji adrenalina pa uživajo v spuščanju s kolesom navzdol brez naprezanja in dokazovanja tehničnih znanj. Proga ni zahtevna, je pa razgibana, z nagnjenimi ovinki ali »bandami« in skoki v obliki mize. Na začetku proge so skoki nižji, da se kolesar privadi na vožnjo, v sredinskem delu so skoki srednjih višin, najvišji pa so na koncu parka.

- »Freeride« proga je v osnovi zgrajena iz zemlje. Na njej pa so številni zahtevni objekti za izkušene kolesarje, na sliki 2 je le eden izmed zgrajenih skokov.
- »Singletrack« so krožne makedamske enoslednice, ki se vijejo med drevesi. Vožnja po njih je izredno razgibana in zanimiva.
- Poligon za otroke, kjer otroci lahko osvojijo osnovne gibe, ki jih morajo obvladati gorski kolesarji, zraven pa se še zabavajo. V ta namen so tu postavljeni različni kolesarski objekti iz lesa, kot so nagnjeni ovinki, valovi, gugalnice in podobni (Unitur sport resort, 2014).

2.4.5.2 Možnosti dograditve kolesarskega parka

Za nadgradnjo športnorekreacijske ponudbe v poletni sezoni je na Rogli še veliko odprtih možnosti. Gorski kolesarji vidimo priložnost predvsem v razširitvi gorsko kolesarske ponudbe. Dograditev športnega parka bi bila velika pridobitev za gorske kolesarje in druge adrenalinske navdušence.

Ocenjujemo, da bi bilo smiselno obstoječi kolesarski park dopolniti z novostmi, najprej s »trail« progami.

Dolgoročno pa bi bilo smiselno športni park še naprej dograjevati. Ob tem bi bilo dobro nadgraditi tudi center za izposajo koles, kolesarski servis ter sanitarne prostore – kabine za tuširanje in stranišča.

3 IZGRADNJA NOVE KOLESARSKE PROGE »TRAIL« NA ROGLI

Predlagamo zgraditev novih krožnih poti po zgledu najnovejših trendov, tako imenovanih »trailov«. To bi bila prva taka proga pri nas. Tega bi se gotovo razveselili gorski kolesarji, ki so že imeli priložnost preizkusiti tako progo v tujini, pogrešajo pa jo tudi tuji gorski kolesarji, ki prihajajo k nam. Ti največkrat pridejo na tekmovanja in če jim je proga všeč, podaljšajo bivanje pri nas.

»Trail« proge so opisane v prilogi 1.

3.1 Analiza dobre prakse

»Pri lotevanju problema pogosto ni potrebna popolna inovativnost, saj lahko v marsikaterem primeru uporabimo in se zanesemo na že preizkušene ideje, rešitve, ki so splošno znane in jih uporablja tudi konkurenca. Če pa uporabimo že znane rešitve in jih izpopolnimo z lastnim znanjem, želeni cilj ne bi smel ostati nedosežen.« (Cikajlo, Gider, 2010, str. 27)

3.1.1 Analiza dobre prakse z vidika vsebin zasnove lastnih poslovnih tržnih ciljev na Rogli

Da bi se lažje odločili za investicijo in utemeljili izbiro lokacije, smo izdelali analizo SWOT. Navedli smo prednosti in priložnosti, ki jih nudi Rogla ter pretehtali pomanjkljivosti in morebitne nevarnosti.

SWOT je kratica, ki v angleškem jeziku pomeni Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats. V prevodu so to prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti. Namen te tehnike je ustvariti celovit pogled na obstoječe stanje. Pri tem opredelimo:

- notranje prednosti, ki omogočajo razvoj, razširitev,
- slabosti oziroma šibke točke,
- zunanje priložnosti in
- morebitne nevarnosti iz okolice. (Cikajlo, Gider, 2010)

Tabela 1: SWOT analiza dograditve parka na Rogli

<p>STRENGTHS</p> <ul style="list-style-type: none"> – Dobra podlaga za razširitev – Dobro ime – Dober teren – Dovoljeno kolesarjenje v naravi – Odlično mesto za trening, priprave 	<p>WEAKNESSES</p> <ul style="list-style-type: none"> – Oddaljenost od mest – V primeru snega je park zaprt
<p>OPPORTUNITIES</p> <ul style="list-style-type: none"> – Povezava v že razvite športne programe – Podpora zakonu o prepovedi vožnje v naravi – Večja zasedenost ostalih kapacitet – Vse krajše zime in daljša poletja 	<p>THREATS</p> <ul style="list-style-type: none"> – Vreme – Prezahtevne kolesarske poti

Dobra praksa – uspešno trženje športne ponudbe v turističnem centru Rogla

Turistični center Rogla združuje lepoto narave, pestro hotelsko ponudbo ter usposobljen in ustvarjalen kader. Za zadovoljstvo gostov se trudijo tako s širjenjem turistične ponudbe, kot tudi z izboljševanjem športne in sprostivne ponudbe. Pozimi je osrednji šport smučanje in tek na smučeh, poleti pa pohodništvo, tenis in kolesarstvo, v katerem vidimo še veliko odprtih možnosti (Unitur sport resort, 2014).

Izkoristili bi tržno nišo – povpraševanje je, ponudbe sploh ni, ni neposredne konkurence.

3.1.2 Analiza lastne dosedanje dobre prakse

Slika 3: Gradnja »pump« proge ob Soči

Sem gorski kolesar. S slovensko reprezentanco sem se udeležil številnih tekmovanj doma in v tujini. Pri tem sem pridobil določene izkušnje in dobro vem, kakšna mora biti dobra gorskokolesarska proga.

Sodeloval sem že pri organizaciji tekmovanj v spustu. Tako iz lastnih izkušenj vem, da organizacija tekmovanja zahteva celo vrsto aktivnosti, tako pred kot tudi na sami tekmi. Potrebno je:

- pravilno omejiti progo s trakovi,
- poskrbeti za prisotnost in pripravljenost reševalcev z vozilom,
- poskrbeti za merilne naprave,
- zaščititi in označiti vse nevarnosti na progi,
- uporabnike seznaniti s pravili, ki veljajo na progi,
- poskrbeti, da se po progi ne bi sprehajali gledalci,
- poskrbeti za pranje koles po dirki,

- poskrbeti za varnost gledalcev ob progi,
- organizirati varnostnike ob progi.

Tudi sam sem že načrtoval in svetoval pri izgradnji poti in objektov za treninge in lokalna tekmovanja. Na sliki 3 vidimo začetna dela pri izgradnji ene takih prog. A ko je proga z objekti zgrajena, delo še ni končano. Treba je še:

- poskrbeti, da se voda ne bi nabirala na progi,
- označiti težavnost vsake proge,
- opozoriti uporabnike, da je uporaba parka na lastno odgovornost, za kar je treba pripraviti obrazce, ki jih uporabniki podpišejo,
- urediti in zavarovati prostor za gledalce,
- poskrbeti, da se kolesarji ne vozijo izven označenih prog,
- poskrbeti, da se po progi ne bi sprehajali gledalci ali planinci,
- upoštevati nasvete obiskovalcev za izboljšanje parka,
- poskrbeti za tiste obiskovalce, ki ne kolesarijo, da si zapolnijo čas z drugimi aktivnostmi.

3.1.3 Nabor in analiza dobre prakse potencialnih poslovnih konkurentov

V Sloveniji še ni takega objekta, zato se neposredne konkurence ne bojimo. Nimamo pa niti osnove za primerjavo in analiziranje parka s takim objektom, kakršnega bi želeli postaviti na Rogli. Posredno bi bili konkurenca lahko le drugi kolesarski parki.

3.1.3.1 Gorsko kolesarski parki in proge v Sloveniji

Z naraščanjem zanimanja za gorsko kolesarstvo pri nas je tudi povpraševanje po gorsko kolesarskih objektih vse večje. Tako so nastali kolesarski parki in predvsem proge za spust, kjer gorski kolesarji trenirajo ter organizirajo tekme v državnem, pa tudi mednarodnem merilu. Posamezni odseki so postali zanimivi tudi za rekreativce in ljubitelje adrenalina, ki tam preživljajo svoj prosti čas. Gorsko kolesarske proge potekajo večinoma po smučiščih, kar se je izkazalo za uspešen podaljšek zimske sezone.

3.1.3.2 Kranjska gora

Urejen gorsko kolesarski park v Kranjski gori obsega:

- Zelo dobro progo za spust, po kateri vsako leto potekajo tekme. Proga ponuja veliko dolgih in hitrih skokov ter vrtooglave hitrosti na odprtem pobočju. Na progi je preko 50 urejenih ovinkov. Poleg tega je tudi veliko odsekov s koreninami, gozdno podlago ter nagnjenimi in zavitimi ovinki.
- »Airline« progo z objekti, ki omogočajo dolge in visoke skoke, trije visoki leseni zidovi pa vožnjo še popestrijo.
- Najnovejšo progo »lunapark«, ki je namenjena uživanju. Na njej sta dva preko 35 metrov dolga lesena mostova, »flow« skozi celotno traso linije, različni tipi skokov in skalnat »drop off« z mostovi.
- Sam park ne vključuje nastanitvenih kapacitet, a je lociran v neposredni bližini Kranjske gore, kjer je veliko možnosti za nastanitev. Najprimernejši so kolesarjem prijazni hoteli, kjer je poskrbljeno za pranje in varno hrambo koles. Možna je izposoja koles in zaščitne opreme ter servis. V parku organizirajo tudi tečaje za začetnike.

Dobra praksa - možnost učenja in zapolnitev mrtve sezone

Izgradnja kolesarskega parka je vsekakor dobrodošla za kranjskogorski turizem, saj velik del prog poteka po smučišču, ki bi bilo sicer poleti neizkoriščeno. Tako v Kranjski gori ni več mrtve sezone.

Kot dobro prakso pa bi izpostavili tudi možnost učenja različnih zvrsti gorskega kolesarstva. To omogoča del proge, imenovan »babyline«. Namenjen je učenju pravilne tehnike skokov. Tu je zgrajenih več zaporednih skokov. Najnižji je visok le nekaj centimetrov, vsak naslednji pa je za 10 cm višji od prejšnjega. Tako se kolesarji brez strahu učijo skakati, saj je tehnika enaka ne glede na višino skoka. Začetniki v spustu lahko trenirajo na poligonu ob spodnjem delu proge za spust.

Usposobljeni vaditelji v parku organizirajo različno dolge tečaje za otroke in odrasle (Kranjska Gora, 2014).

3.1.3.3 Pohorje

Pohorje ima največji kolesarski park v Sloveniji, lastniki pa načrtujejo še dograditev posameznih odsekov in izgradnjo novih objektov na obstoječih progah. Park ponuja:

- progo za spust, na kateri organizirajo domača in mednarodna tekmovanja,
- lažjo progo za spust, imenovano »the flow«,
- »freeride« progo, ki je kombinacija proge za spust in umetno zgrajenih skakalnic,
- »the stream« progo z umetno zgrajenimi skakalnicami in drugimi objekti po kanadskem zgledu,
- servis koles ter izposajo koles in opreme,
- nastanitvene kapacitete na Pohorju in v Mariboru ob vznožju Pohorja.

Dobra praksa - organizacija mednarodnih tekmovanj

Na Pohorju je predvsem lepo speljana proga za spust, po kateri potekajo državne tekme in tekme evropskega ter svetovnega pokala. V času tekem so zasedene vse nastanitvene kapacitete na Pohorju, v Mariboru in okolici, visoka pa je tudi obiskanost lokalov s hrano in pijačo. Poleg tekmovalcev, katerih število se giblje od 200 do 300, si prenočišča rezervirajo tudi gledalci iz drugih koncev Slovenije in iz tujine.

Tako je maksimalno izkoriščena tudi gondola, ki je sicer pozimi namenjena smučarjem, poleti pa pohodnikom in kolesarjem (Pohorje, 2014).

3.1.3.4 Javornik

»Mountainbike park« Javornik je kolesarski park z enajstimi progami za spust. Zaradi raznolikosti so proge primerne tako za začetnike kot za kolesarje, ki tehniko spusta že dobro obvladajo. Na izhodišča prog vozi sedežnica. V dodatni ponudbi je poleg servisa in izposoje koles še organizacija vodenih tur in spustov s prevozom. Na Javorniku je poskrbljeno za prehrano, prenočišča nudijo le v koči Javornik, sicer pa v Ajdovščini: v hotelu, mladinskem centru in v kampu.

Dobra praksa - širina proge in možnost za začetnike

Kot dobro prakso bi na Javorniku omenil osrednjo progo Kamplc, ki poteka od vmesne postaje sedežnice do konca parka. Proga je v celoti strojno narejena, kar zagotavlja njeno širino. Primerna je tudi za začetnike, saj so vsi skoki na njej zgrajeni tako, da se kolesarji preko njih lahko tudi kar zapeljejo (MountainBikePark Javornik, 2014).

3.1.3.5 Primeri dobre prakse iz tujine - sodelovanje športa in turizma

Tuji parki imajo neprimerno večje razsežnosti gorskokolesarskih objektov, med njimi tudi »trail« proge, kakršne si pri nas lahko le želimo. Poleg tega v tujini uspešno združujejo in tržijo turistično in športno dejavnost.

Pintar navaja Avstrijo kot zgleden primer vključevanja športa v turizem, saj je prva začela s sistematičnim trženjem športnih produktov. Enoten koncept dela je prinesel tudi izvrstne rezultate in ne preseneča dejstvo, da nekateri hotelirji in turistična podjetja živijo izključno od športnega turizma (Berčič in drugi, 2010).

3.1.3.6 Nevis bike park center Škotska

Park je le 20 minut oddaljen od večjega mesta Fort William in ima edino kabinsko žičnico na Škotskem. V njem so proge za vse zvrsti gorskega kolesarstva.

Park je najbolj znan po progi za spust, ki je med najboljšimi na svetu. Poleg te imajo še eno progo za spust, progo za »fourcross«, »trail« poligone in odličen »bike trail« center, ki je razdeljen po težavnostnih stopnjah. Nudijo tudi izposajo in servis koles in možnost najema inštruktorja za učenje večjih skupin.

Dobra praksa - neprekinjena kolesarska sezona

Nevis bike park obratuje čez vse leto, tudi pozimi. Dobra praksa tega parka je, da so vse proge posute z gramozom, kar omogoča vožnjo tudi v slabem vremenu, saj na progah ni blata. Tako so omilili izpad aktivnosti v slabem vremenu, ki je na Škotskem precej pogosto. Zaradi vremena je tudi težko vnaprej načrtovati obisk parka (Fort William, 2014).

3.1.3.7 Mt Buller, Avstralija

Bike park na hribu Mt Buller v Avstraliji ponuja vse vrste kolesarskih poti za vse zvrsti kolesarjenja. Ima več kot 40 kilometrov poti enoslednic (»singletrack«), eno najboljših prog za »cross country«, dva parka, primerna za učenje osnovnih tehnik kolesarjenja in tekočo »flow downhill« progo. Na start vozijo kar 4 sedežnice. Razpolagajo s posebnimi prenočišči za kolesarje, kjer imajo tudi možnost pranja in popravila koles. Poleg kolesarske ponudbe nudijo tudi možnost drugih športnih aktivnosti – tenis, plezanje, jahanje, izposojajo štirikolesnikov, organizirano pohodništvo ter prenočišča. Goste bi lahko motila le oddaljenost od večjega mesta.

Dobra praksa - kolesarske počitnice in priprave kolesarjev

Prednost tega kolesarskega parka je v tem, da so na enem mestu raznovrstne proge za vse zvrsti kolesarjenja. V tem sklopu je tudi velika ponudba prenočišč. Zato organizirajo kolesarske počitnice, kar klubi in posamezniki izkoriščajo za intenzivne priprave na tekmovanja, izboljševanje tehnik vožnje in vzdrževanje kondicije (Bike Buller, 2014).

3.1.3.8 Park City, Amerika

Park je zgrajen v zelo lepi pokrajini. Kolesarske poti potekajo po bližnjih hribih, dolinah in planinskih poteh. Vsebujejo dolge in hitre spuste, tehnične odseke in elemente ter več vzponov. Primerne so za vse kolesarje, od začetnikov do izkušenih. Kolesarjem je namenjenih več kot 600 km urejenih in označenih poti. V »bike trail« centru nudijo izposojajo in servis koles, inštruktorja za učenje, poskrbljeno pa je tudi za druge športe, kot je plezanje, hoja po planinskih poteh, športni ribolov, tenis, golf, pozimi pa za zimske športe.

IMBA (International Mountain Bicycling Association) je imenovala Park City za prvi kolesarski park, ki si zasluži zlato priznanje. S svojimi edinstvenimi potmi in bogato pokrajino je park postal zelo priljubljena gorsko kolesarska destinacija. Poleg parka je tu več sto barov in restavracij, na tisoče hotelskih sob, organizirani so celo koncerti na prostem ter brezplačen javni avtobusni prevoz, ki povezuje okoliške kraje. Povezave z mestom in bližnjim letališčem so zelo dobre.

Dobra praksa - dobro zasnovane in vzdrževane proge ter veliko dejavnosti tudi za tiste, ki ne kolesarijo

Dobra praksa, ki bi jo bilo dobro posnemati, so izjemno kvalitetno zasnovane in vzdrževane kolesarske poti. Njihova prednost pa je tudi v tem, da je kraj v vseh pogledih primeren za počitnice, ne le kolesarjev, ampak tudi njihovih družin ali prijateljev, saj je poskrbljeno za vse in nikomur ne more biti dolgčas. Presenečajo z brezplačnim javnim avtobusnim prevozom, ki povezuje okoliške kraje, kjer je na ogled veliko zanimivosti, med njimi znano jezero Silver Lake (Mountainbiking park City, 2014).

Opise kolesarskih parkov dopolnjujejo slike v prilogi 2.

3.2 Nabor in analiza dobre prakse potencialnih poslovnih zaveznikov na Rogli

3.2.1 Mladinska prenočišča

V mladinskem prenočišču Jelka je 58 večposteljnih sob, primernih za skupine pohodnikov ali kolesarjev in šole v naravi.

V Centru šolskih in obšolskih dejavnosti Gorenje, ki je zgrajen v gorskem stilu, izvajajo programe zimsko-športnega tedna, letno-športnega tedna in naravoslovnega tedna za osnovnošolce ter projektne tedna za srednješolce (Unitur sport resort, 2014).

Dobra praksa mladinskih prenočišč je izvajanje šole v naravi in drugih programov. Ker je športni park blizu, se nekatere aktivnosti izvajajo tudi v parku.

3.2.2 Koča na Pesku

Koča stoji na prijetni jasi in je 3 km oddaljena od športnega parka. V posamezni sobi je več ležišč, kar je primerno za planince, pohodnike, kolesarje in šole v naravi. Konjeniški center na Pesku nudi terensko jezenje ali jezenje v ogradi, vožnjo s konjsko vprego ali z vprežnimi psi in ribolov na jezeru (Unitur sport resort, 2014).

Dobra praksa je veliko število ležišč v preprostih skupnih sobah. Kolesarji niso zahtevni gostje in največkrat povprašujejo prav po takih prenočiščih.

3.2.3 Apartmaji in bungalovi

Apartmaji Koče na Jurgovem so v prijetnem domačem okolju, Bungalovi Rogla in Gaber pa so v neposredni bližini parka in imajo skupno 109 sob (Unitur sport resort, 2014).

Dobra praksa: Kolesarji prihajajo na treninge navadno v skupinah. Apartmaji in bungalovi so zato zanje primerni tako cenovno kot tudi z vidika druženja.

3.2.4 Hoteli

Hotel Brinje stoji v bližini kolesarskega parka in ima 120 postelj.

Planja je družinam prijazen hotel s 4 zvezdicami, primeren za aktivno preživljanje prostega časa. Ima 16 sob in 11 suit, restavracijo, veliko večnamensko dvorano, notranji bazen in savno. Otrokom je na voljo kotichek za igro. V športni dvorani lahko cela družina uživa v tenisu, odbojki, namiznem tenisu ali košarki.

Hotel Rogla ima 88 dvoposteljnih sob, restavracijo s ponudbo tradicionalnih pohorskih jedi, veliko večnamensko dvorano, seminarske sobe, otroški kotichek ter veliko športno dvorano z igrišči za odbojko, košarko, tenis, namizni tenis, umetno plezalno steno, igrišče za »squash« in »fitness« center. Poleg tega je v hotelu tudi sodoben »medico« center s pulmološko ambulanto, gostje pa se lahko razvajajo in sproščajo tudi v sodobno opremljenem wellness centru, imenovanem Dežela dobrega počutja, s savnami, notranjim bazenom, whirlpoolom, otroškim bazenom, kopelmi in masažami (Unitur sport resort, 2014).

Dobra praksa hotelov na Rogli je veliko število postelj in bližina športnemu parku. Zato so primerni za nastanitev športnikov na pripravah, za organizacijo poslovnih srečanj in seminarjev, pa tudi za družine z otroki. Zanje se odločajo zahtevnejši gostje, ki pa so tudi potencialni uporabniki kolesarskega parka.

4 ZASNOVA TRŽNIH CILJEV

»S stališča organizacije pomeni trženje imeti pravi izdelek na pravem mestu, ob pravem času in za pravo ceno.« (Buell,1986, citirano v Šugman in drugi, 2006, str. 193)

Nov objekt bo pridobitev za slovenske gorske kolesarje, saj pomeni novost, privlačen pa bo tudi zaradi svoje dostopnosti. Hkrati bo objekt pridobitev za turizem na Rogli, saj bo gotovo privabil še dodatno število gostov. Tabela 2 prikazuje predvideno prodajo vozovnic, ciljne kupce in prodajne poti.

Tabela 2: Zasnova tržnih ciljev

STORITEV	Predvidena cena	Ocenjena letna količina	PRIČAKOVAN LETNI PRIHODEK	Ciljni kupci	PRODAJNE POTI			CILJNI TRGI	
					Poslovni zavezniki	Direktna prodaja	Priporo- čila	Doma	Tujina
	€	št. vozovnic	€		%	%	%	%	%
Dnevna vozovnica	13,00	860	11.180,00	pretežno gorski kolesarji	10	80	10	90	10
Vikend vozovnica	20,00	700	14.000,00	gorski kolesarji in turisti	20	70	10	80	20
Družinska	38,00	56	2.128,00	pretežno turisti	70	10	20	50	50
Ura z vaditeljem za 1 osebo odrasli	25,00	90	2.250,00	turisti	90	10	0	50	50
Ura z vaditeljem za 1 osebo otroci	20,00	15	300,00	turisti	100	0	0	50	50
Ura z vaditeljem skupinska - otroci	15,00	400	6.000,00	šola v naravi	80	0	20	100	0

5 PRIPRAVA NAČRTA IN IZVEDBE TRŽNE RAZISKAVE

5.1 Načrt tržne raziskave

Narediti načrt pomeni predvideti vsa opravila, ki so potrebna za uspešno tržno raziskavo. Načrt zajema pet glavnih opravil, ki so:

- opredelitev raziskovalnega problema in ciljev raziskave,
- načrtovanje raziskave,
- načrtovanje vzorca in zbiranje informacij,
- analiza informacij,
- predstavitev ugotovitev in odločitev.

(Vukasović, 2012, povzeto po Churchill in Iacobucci, 2005)

Metode za zbiranje podatkov so:

- anketiranje,
- intervju,
- opazovanje ali spremljanje vedenja kupcev ali uporabnikov.

Raziskovalni instrumenti pa so:

- vprašalniki,
- psihološka orodja in
- mehanske naprave.

Najprej izberemo najustreznejšo metodo za zbiranje podatkov in raziskovalni instrument, nato izdelamo načrt vzorčenja – določimo ciljno populacijo in velikost vzorca ter način vzorčenja. Odločimo se še za primerno obliko komuniciranja in začnemo z zbiranjem informacij, ki jih na koncu analiziramo. (Konečnik Ruzzier, 2010)

Za ilustracijo tržne raziskave smo v našem primeru izbrali anketo o zanimanju za »trail« progo in ostalo ponudbo na Rogli ter za urejene gorsko-kolesarske parke nasploh. Naša ciljna populacija so bili zato gorski kolesarji.

Za določitev velikosti vzorca bi potrebovali podatek o številu gorskih kolesarjev v Sloveniji. Ker natančnega statističnega podatka o tem nismo zasledili, smo se oprli

na informacijo Televizije Slovenija: »V Sloveniji je okoli 160.000 kolesarjev, od tega več kot polovica gorskih.« (Bizjak, 2013)

Anketa nam je zato služila le kot dodatno mnenje. Populacija je namreč prevelika in bi bilo v tako kratkem času nemogoče zbrati dovolj izpolnjenih vprašalnikov, da bi odgovori lahko predstavljali mnenje celotne populacije.

5.2 Anketa

Anketa ima 20 vprašanj zaprtega tipa, saj je za anketirance odgovarjanje na taka vprašanja lažje in hitrejše. V anketi sem se predstavil, navedel namen raziskovanja in prosil za iskrene odgovore. Zanimala sta nas starost in spol anketirancev ter umestitev v ustrezno skupino glede na njihovo športno aktivnost. Nadaljnja vprašanja so zastavljena tako, da odgovori izražajo mnenje anketirancev o »trail« proggi in drugih kolesarskih objektih, pa tudi o ostali ponudbi na Rogli. Na koncu pa smo hoteli dobiti še mnenje anketiranih kolesarjev o ceni vozovnic.

Celoten vprašalnik prilagam - priloga 3.

5.3 Izvajanje tržne raziskave in pridobivanje potrebnih podatkov

Anketo smo izdelali na strani spletnega servisa za izdelavo anket Moja anketa. Stran je dostopna vsem in je imel vsakdo možnost sodelovati. Tema pa je poznana le športnikom, predvsem pa gorskim kolesarjem, zato smo preko elektronske pošte in drugih družabnih omrežij prosili gorskokolesarske klube in nekatere posameznike za sodelovanje. Urednik gorskokolesarske spletne strani, Andrej Dekleva, pa je povezavo do ankete objavil na svoji spletni strani, ki jo obiskuje veliko gorskih kolesarjev.

Anketiranje je potekalo od 3. do 10. marca. V tem času je na anketna vprašanja odgovorilo 85 anketirancev.

6 ANALIZA IN PRIKAZ REZULTATOV ANKETE

Kot je bilo pričakovati, so anketo izpolnjevali predvsem tisti, ki jih zanima gorsko kolesarstvo, zato je tudi logično, da je med anketiranci le 9 žensk, moških pa je 76. Povprečna starost anketirancev je 28 let, v razponu od 13 do 59 let.

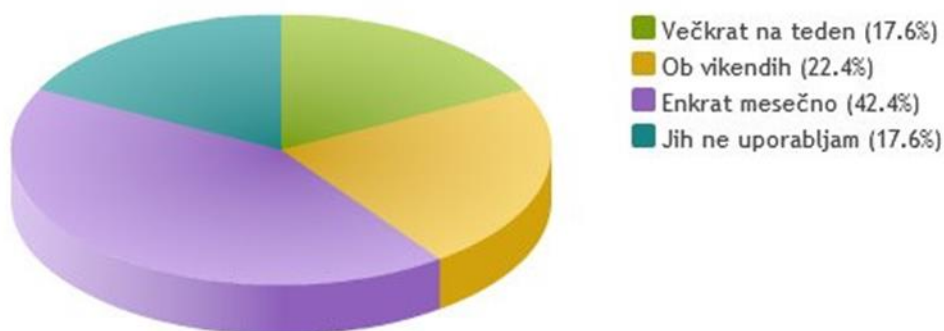
Slika 4: Grafični prikaz sestave anketirancev glede na športno udejstvovanje

Prevladujejo seveda gorski kolesarji, ki jih je 37 %, veliko pa je tudi športnikov drugih panog in rekreativcev (skupaj 40 %). Veseli nas, da se 16 % vprašanih odloča za aktivne počitnice, 7 % pa je športnih družin (slika 4). Skladna s tem je ugotovitev, da jih dobrih 76 % kolesari večkrat tedensko, ostali pa ob vikendih in lepem vremenu (slika 5).

Slika 5: Grafični prikaz pogostosti kolesarjenja

Kako pogosto uporabljate urejene kolesarske proge ali parke?

Slika 6: Grafični prikaz uporabe urejenih kolesarskih prog ali parkov

Dejstvo, da urejenih prog in kolesarskih parkov anketiranci ne uporabljajo tako pogosto, si razlagamo kot posledico premajhne ponudbe in za mnoge kolesarje prevelike oddaljenosti od le-teh. Zato jih kar 40 % vozi v kolesarskih parkih le enkrat mesečno, 22 % ob vikendih, bolj pogosto pa le 18 %. Za izgradnjo novih parkov in objektov za gorske kolesarje so te številke kar spodbudne (slika 6).

Razveseljivo je, da si skoraj 91 % anketirancev želi tudi v Sloveniji ponudbo podobnih objektov, kot jih imajo v tujih gorskokolesarskih parkih (slika 7).

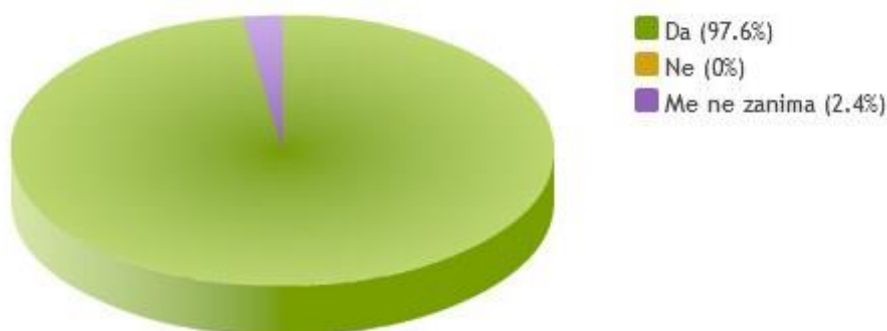
Če poznate gorsko-kolesarske centre v tujini, bi si želeli podobno ponudbo tudi pri nas?

Slika 7: Grafični prikaz želje po kolesarski ponudbi po zgledu iz tujine

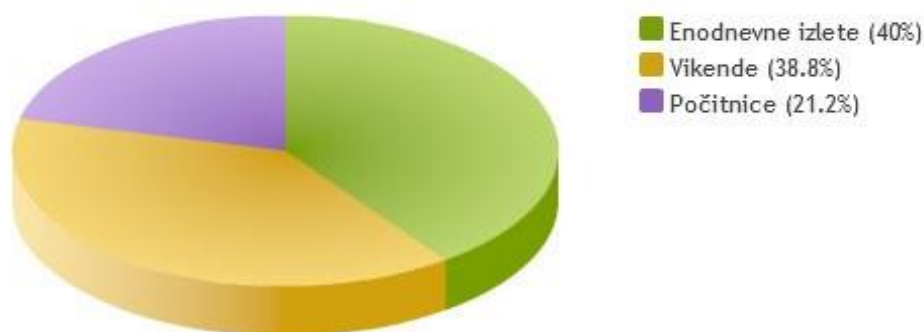
Izgradnje prve »trail-proge« v Sloveniji se jih veseli več kot 97 % (slika 8). Od teh bi se 21 % odločilo za počitnice v kolesarskem centru, od ostalih bi se polovica odločila za enodnevne izlete, druga polovica pa bi se tja odpravila za konec tedna (slika 9). Ta rezultat nas je spomnil na to, da bi v ponudbo lahko uvrstili kolesarjem zanimive vikend pakete.

Ali bi si želeli, da bi v Sloveniji zgradili primeren bike trail center?

Slika 8: Grafični prikaz, koliko anketirancev si želi » trail« center v Sloveniji

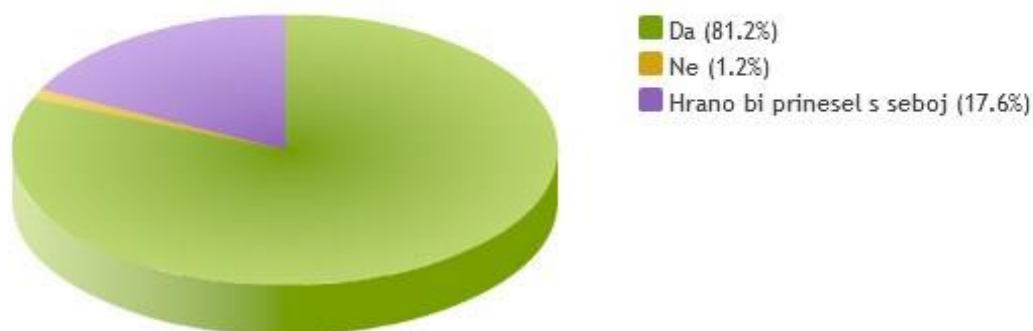
Če ste odgovorili z DA, bi se odločili za:

Slika 9: Grafični prikaz izbire med enodnevnimi izleti, vikendi ali počitnicami

Za gostince na Rogli je razveseljiva ugotovitev, da bi se 81 % anketiranih kolesarjev prehranjevalo v tamkajšnjih gostinskih lokalih (slika 10).

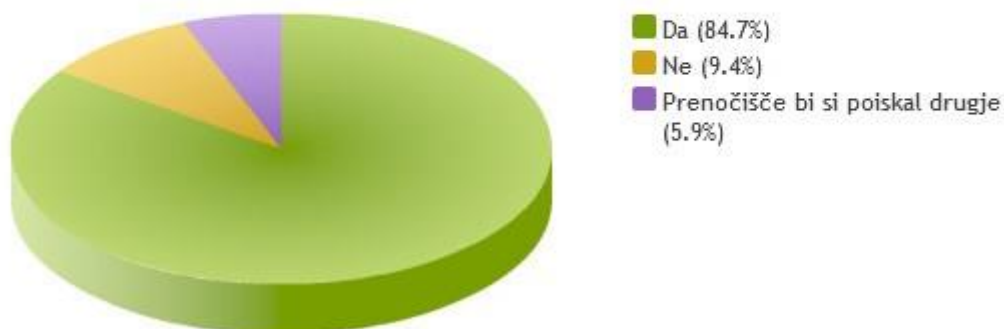
V kolesarskem centru, bi poleg kolesarjenja želeli izkoristiti tudi gostinsko ponudbo v lokalih?

Slika 10: Grafični prikaz povpraševanje po gostinski ponudbi

Še več, kar 85 % anketirancev, bi na Rogli tudi prenočilo ali najelo apartmaje (slika 11).

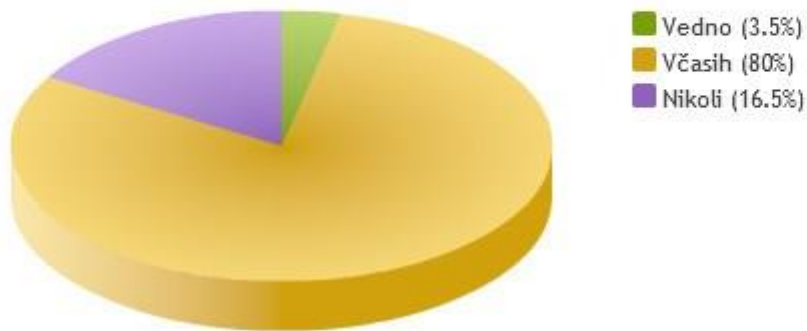
Če bi se odločili za večdnevno kolesarjenje, bi si za kolesarjenje na Rogli vzeli prenočišče oz. apartma?

Slika 11: Grafični prikaz odločitve za najem apartmajev ali prenočišč

Uživanje v bazenih in wellness centru bi si 3,5 % privoščilo vedno, 80 % pa občasno (slika 12). Podoben procent velja tudi za uporabo ostalih športnih objektov (4,7 % vedno in 76 % včasih), kar prikazuje grafikon na sliki 13.

Po ali pred kolesarjenjem bi si privoščili tudi uživanje v wellnes centru ali bazenu?

Slika 12: Grafični prikaz uporabe wellness centra in bazenov

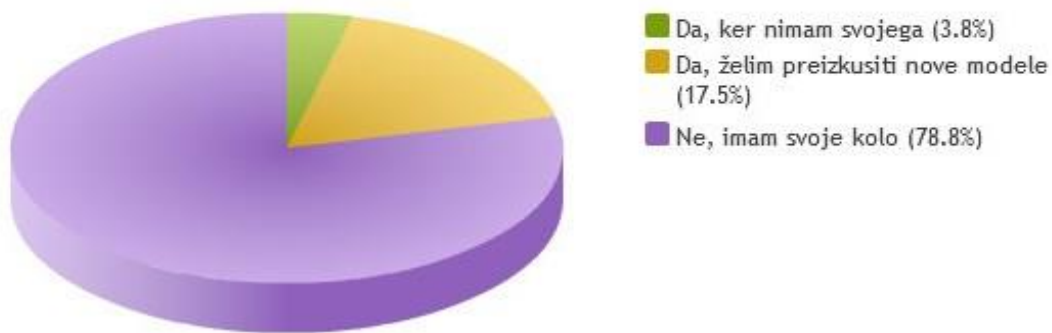
Poleg kolesarjenja bi za vadbo uporabljali tudi igrišča, fitness, druge športne objekte?

Slika 13: Grafični prikaz uporabe ostalih športnih objektov

Za gorske kolesarje seveda ni mogoče pričakovati, da bi si kolesa izposojali, saj imajo svoja, sebi prilagojena kolesa. Kljub temu bi si jih 21,5 % kolo izposodilo v parku in sicer 17,5 % zato, da bi preizkusili nove modele in le slabih 4 % zato, ker nimajo ustreznega kolesa (slika 14). To potrjuje naše razmišljanje o navezavi poslovnih stikov s proizvajalci gorskih koles.

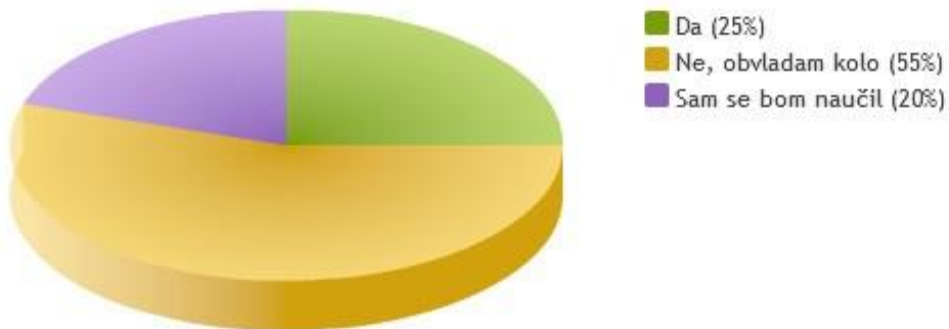
Ali bi si ob obisku za uporabo bike parka na Rogli sposodili tudi kolo?

Slika 14: Grafični prikaz izposoje koles

Grafikon na sliki 15 nam pove, da bi kar četrtnina anketirancev potrebovala pomoč vaditelja.

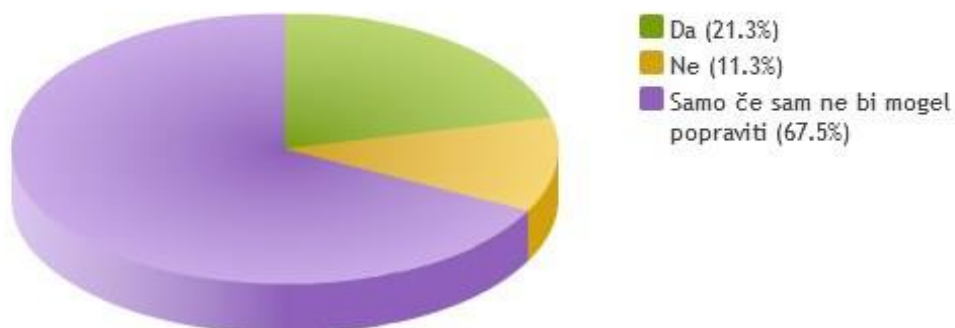
Če niste vešč gorsko-kolesarske tehnike oz. bi radi izpopolnili tehniko, bi si najeli vaditelja?

Slika 15: Grafični prikaz odločitev o najemu vaditelja

Iz grafikona na sliki 16 je razvidno, da bi le 21 % vprašanih v primeru okvare kolesa poiskalo pomoč pri serviserju, večina pa le v primeru, da kolesa ne bi znali sami popraviti. Odgovor je razumljiv, saj gorski kolesarji velikokrat vozijo po divjih, neurejenih poteh in morajo zato znati sami popraviti svoje kolo.

Pri morebitni okvari na kolesu, bi uporabili pomoč v servisu?

Slika 16: Grafični prikaz uporabe kolesarskega servisa

Kar 94 % anketirancev pa bi v primeru okvare kupilo rezervni del pri serviserju v parku (slika 17).

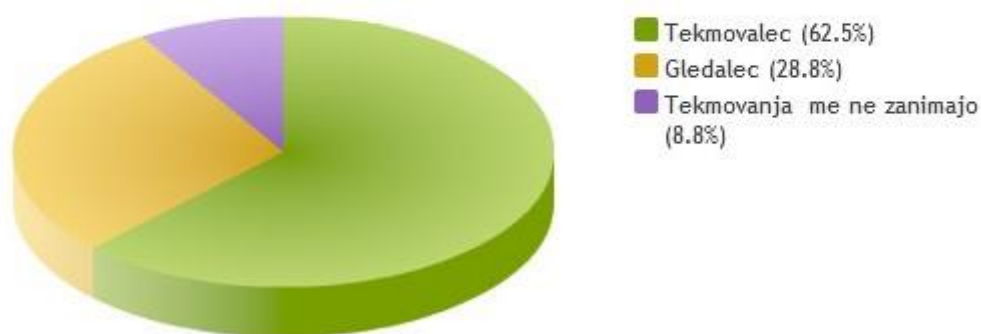
V primeru, da bi potrebovali določen rezervni del za popravilo kolesa in bi bila ob parku tudi trgovina z opremo, bi tukaj kupili?

Slika 17: Grafični prikaz kupovanja rezervnih delov v kolesarskem parku

Grafikon na sliki 18 kaže, da bi bila tekmovanja zanimiva in dobro obiskana, saj bi se več kot 62 % anketiranih prijavilo med tekmovalce, nadaljnjih 29 % pa bi si tekme ogledalo.

Če bi se v bike trail centru organiziralo tekmovanje, bi se ga udeležili kot:

Slika 18: Grafični prikaz zanimanja za tekmovanja

Če bi se odločili za dopust na Rogli pa bi:

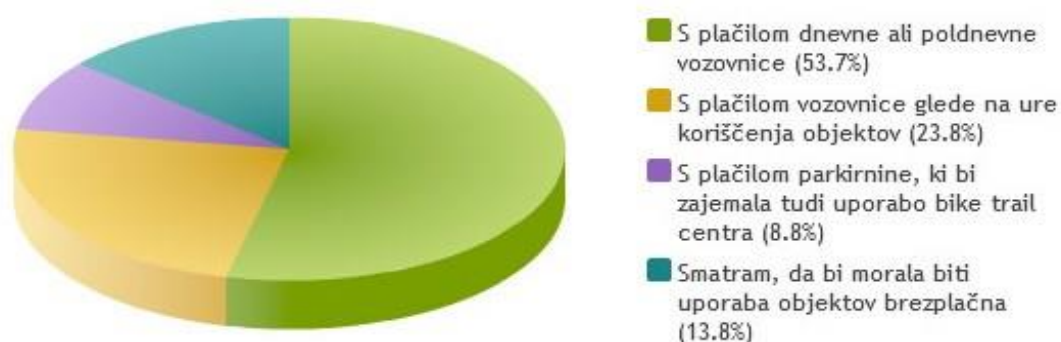
Slika 19: Grafični prikaz o načinu plačila

Med tistimi, ki bi na Rogli preživljali dopust, bi se jih največ (63 %) odločilo za nakup paketov z ugodno ponudbo kombinacije bivanja, kolesarjenja ter uporabe drugih objektov, sledita enaka deleža (13 %) tistih, ki menijo, da bi morala biti uporaba kolesarskih objektov po nižji ceni že vključena v ceno bivanja in tistih, ki menijo, da se gostom ne bi smelo zaračunati uporabe kolesarskih objektov. Le 11 %

pa bi kolesarske vozovnice kupovalo sproti, ko bi se za to aktivnost odločili (slika 19).

Nakup dnevne ali poldnevne vozovnice ustreza dobri polovici anketirancev, za slabih 24 % bi bilo primernejše plačilo glede na dejanski čas uporabe objektov, skoraj 9 % je za to, da bi bila vozovnica vključena v parkirnino, slabih 14 % pa predlaga brezplačno uporabo (slika 20).

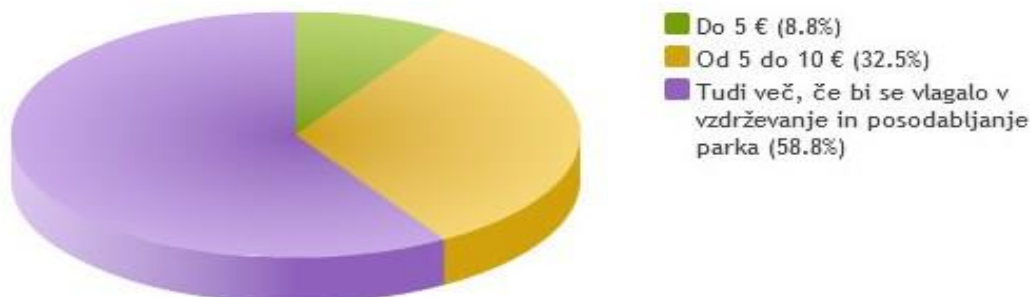
Kakšen način plačila je za vas najbolj primeren:

Slika 20: Grafični prikaz mnenj o vozovnicah

Pri določanju cene vozovnice se jih je najmanj (8,8 %) odločilo za najnižjo ceno do 5 €, 32,5 % za ceno med 5 in 10 €, kar 58,8 % pa jih je pripravljeno za vozovnico odšteti več kot 10 €, ob tem pa seveda pričakujejo redno vzdrževanje in posodabljanje kolesarskega parka (slika 21).

Koliko bi bila po vašem mnenju sprejemljiva cena za celodnevno uporabo Bike trail centra:

Slika 21: Grafični prikaz mnenja o ceni dnevne vozovnice

7 DELOVNA VERZIJA POSLOVNEGA NAČRTA

Še preden bi bil »trail« center na Rogli dokončan, bi morali poskrbeti za to, da bi zanj izvedelo čim več potencialnih uporabnikov.

Na vhodu v park bi postavili tablo z izrisom poteka »trail« proge z oznakami težavnosti in dolžin posameznih krogov.

Predvidevamo, da bi bil objekt v glavnem zaseden od pomladi do jeseni, zato ne bi bilo potrebno zaposlovati dodatnih delavcev, saj takrat ni smučarske sezone. Tako bi bili delavci centra zaposleni skozi vse leto – pozimi in spomladi na smučiščih, nato pa v kolesarskem parku. V novem »trail centru« bi bil zaposlen le 1 delavec, ki bi prodajal vozovnice in vzdrževal progo. Računovodstvo bi se vodilo skupno za celotno kolesarsko ponudbo.

Urniki obratovanja bi sproti prilagajali. Poleti bi bil park odprt že zjutraj za tiste, ki bi se morda radi izognili vročini. Prav tako bi lahko zapirali pozno zvečer.

Zaradi varnosti bi morala biti proga redno vzdrževana in pregledovana. Za disciplino na progi morajo skrbeti kolesarji sami, vendar bi jih občasno nadzoroval tudi delavec kolesarskega parka, ki pa mora imeti dovolj znanja o gorskem kolesarstvu, da bi lahko obenem pomagal in svetoval športnikom in rekreativcem ter pravilno ukrepal v primeru nesreče.

V sklopu celotnega športnega centra bi morali tudi v »trail« parku zavarovati odgovornost iz dejavnosti za primer hujših poškodb kolesarjev.

8 PANOGA IN STORITVE

Turistično športni center na Rogli je že registriran za opravljanje športne dejavnosti, ki bi se le razširila. Ker pa je kolesarstvo široka in raznolika športna panoga, moramo poudariti, da gre tu strogo za gorsko kolesarstvo.

Cilj trženja »trail« centra bi bil predvsem trening gorskih kolesarjev ter zabava in sprostitve kolesarjev in turistov. Če bi bilo resnično dovolj zanimanja, bi naslednjo sezono že poskusili z organizacijo tekmovanja na »trail« progi. Spodbuda za to so tudi odgovori anketirancev, saj bi se skoraj vsi udeležili tekmovanj, bodisi kot tekmovalci ali kot gledalci. Za prihodnost bi načrtovali redno organizacijo tovrstnih tekmovanj, kar bi bila novost in prav gotovo tudi promocija za turizem na Rogli in tudi za našo državo.

Nov objekt bi deloval kot sestavni del že obstoječega športno turističnega centra na Rogli, ki pri poslovanju že dosega pozitiven poslovni izid. S skupnim poslovanjem v okviru kolesarskega parka bi se izognili višjim stroškom dela, pa tudi ostali fiksni stroški bi se porazdelili.

Opravljal bi storitev oddajanja objekta v uporabo športnikom za trening in organizacijo tekmovanj, kolesarjenje na »trail« progi pa bi bilo tudi del turistične ponudbe za telesno aktivne goste, ki radi poskusijo kaj novega.

Kolesarji bi morali imeti tudi na »trail progi« možnost učenja in svetovanja. Menimo pa, da zaposlitev vaditelja s polnim delovnim časom ne bi bila smiselna. Najboljša rešitev bi bila zaposlitev študenta preko študentskega servisa.

Prav tako bi morali poskrbeti za kvaliteten servis koles v sklopu celotnega kolesarskega parka. Ob tem bi morali razmisliti tudi o optimalni zalogi potrošnega materiala in delov, ki se najpogosteje kvarijo.

9 RAZISKAVA IN ANALIZA TRGA

9.1 Odjemalci

Objekt je namenjen gorskim kolesarjem, vendar je zaradi lociranja v športno turistični center na Rogli realno pričakovati, da se bodo vozovnice prodajale tudi turistom – predvsem športnikom drugih panog, ki bodo prišli sem na priprave ali kot tekmovalci na drugih športnih objektih, pa tudi rekreativcem, predvsem mladim.

9.2 Dobavitelji

K sodelovanju bi poskusili pritegniti domače in tuje proizvajalce ter prodajalce gorskih koles. Glede na to, da je med gorskimi kolesarji želja po preizkušanju novih modelov koles, bi se morali dogovoriti z dobavitelji, da bi od njih dobili nove modele na testiranje, v zameno pa bi ob progi postavili panoje z njihovimi reklamami. Ta kolesa bi posojali zahtevnim in izkušenim gorskim kolesarjem. Proizvajalci ali uvozniki bi tako dobili povratne informacije, ki bi jim bile v pomoč pri proizvodnji in prodaji gorskih koles.

9.3 Konkurenca in sprotno ocenjevanje trga

»Eno je ustvariti zadovoljne uporabnike, drugo pa je sposobnost prilagajanja spreminjajočemu se trgu. Tukaj pride do izraza k trgu usmerjeno strateško načrtovanje.« (Kotler 1996, citirano v Šugman in drugi, 2006, str. 201)

Velika prednost »trail« parka bi bila v tem, da v Sloveniji še ni takega objekta. Poleg tega bi si zadali cilj zadržati domače športnike, ki prav zato radi izkoristijo dopust v tujini. Zaradi bližine doma pa bi se gotovo odločali tudi za enodnevne izlete in treninge na Rogli.

Zavedamo se, da se sčasoma želje udeležencev v športu lahko spremenijo. Podpiramo ugotovitev, da prihajajo nove generacije in moramo temu primerno vzpostaviti dinamično-odzivni sistem. Zato bi bilo potrebno stalno preverjati, ali so udeleženci zadovoljni, kaj jim je všeč in kaj ne. Njihove predloge bi morali upoštevati in v skladu s pridobljenimi informacijami prilagajati oziroma dopolnjevati svojo ponudbo (Šugman in drugi, 2006).

V ta namen bi predlagali stalno izvajanje ankete med uporabniki novega »trail centra« o zadovoljstvu in morebitnih pomanjkljivostih ter novih potrebah in željah, ki se bodo v gorskem kolesarstvu še pojavile. Pozitivni odgovori bi pomenili spodbudo za nadaljevanje dograjevanja kolesarskega parka.

»Takšna odzivna sposobnost je lahko tudi merilo konkurenčne prednosti.« (Šugman in drugi, 2006, str. 177)

9.4 Načrt trženja

Poskrbeli bi, da bi bila nova »trail« proga opazno in dovolj dobro predstavljena v letakih in publikacijah športnega centra Rogla, kjer bi jo označili kot atraktivno novost. Na recepciji bi morali biti na voljo tudi načrti proge z oznakami in razlagami ter potrebnimi opozorili.

Trženjski načrt bi vseboval tudi program ugodnosti za turiste, ki so nastanjeni na Rogli ter za stalne stranke. Ponudili bi količinski popust na nakup vozovnic, poskusili pa bi doseči tudi delno financiranje s strani klubov za tekmovalce.

9.5 Določanje prodajnih cen

Cene vozovnic drugih kolesarskih parkov ne moremo vzeti kot izhodišče za izračun prodajne cene novega kolesarskega objekta na Rogli. Vsi ostali parki imajo namreč ceno vključeno v vozovnico za gondolo ali sedežnico, iz katere ne moremo izluščiti cene prevoza kolesarja in kolesa na start proge, saj ta prevoz vsakdo koristi le z namenom, da se zapelje po kolesarski progi.

Pri določitvi ocenjene cene vozovnice v »trail« parku smo se morali zato opreti izključno na lastne izkušnje, v pomoč so nam bili tudi odgovori anketirancev. Glede na to, da je večina (več kot polovica) anketirancev pripravljena odšteti za enodnevno vozovnico več kot 10 €, smo se za svojo oceno odločili postaviti ceno vozovnice v višini 13 €. Za ceno ure z vaditeljem smo izbrali povprečno ceno ure z vaditeljem, to je 25 € za odrasle in 20 € za otroke. Tečajji za skupine pa bi se izvajali po nižjih urnih tarifah, le 15 € za otroke in 20 € za odrasle.

9.6 Prodajne poti in tržno komuniciranje

Vozovnice bi prodajali neposredno v kolesarskem parku, štartnine za tekmovanja pa bi tekmovalci nakazovali preko spleta.

Poskrbeti bi morali za dobro obveščanje gorskih kolesarjev in ostale javnosti. V ta namen bi izdelali zgibanke in v njih poleg kolesarskega parka predstavili tudi drugo športno in nastanitveno ponudbo ter lepote Rogle. Posebno skrbno bi izdelali načrt nove »trail« proge, označili težavnost, dolžino, dodali graf z višinsko karto prog in vrisali spremljevalne objekte.

Zgibanke bi poslali na vse turistične agencije v Sloveniji, prav tako na Kolesarsko zvezo Slovenije, vse gorskokolesarske klube, trgovine z gorskimi kolesi ter delavnice, kjer taka kolesa servisirajo. Prav tako bi zgibanke delili svojim gostom v vseh nastanitvenih objektih na Rogli.

Za oglaševanje bi poskrbeli tudi na vseh tekmah gorskega kolesarjenja v Sloveniji. Tako bi za nov park izvedeli tudi tuji tekmovalci

Oglas o odprtju nove »trail« proge bi objavili na kolesarskih spletnih straneh, kot sta mtb.si ter bicikel.com. Kolesarje bi na Roglo povabili tudi preko družabnih omrežij, ki so brezplačna in imajo veliko uporabnikov.

10 UPRAVIČENOST INVESTICIJE

Da bi ugotovili upravičenost investicije, smo morali izdelati vsaj okvirni plan stroškov za izgradnjo »trail parka«, predvideti tekoče stroške obratovanja »trail centra« in oceniti prihodke na osnovi predvidene obiskanosti novega objekta.

10.1 Poraba sredstev za investicijo

»Šport je odličen promotor države.« (Šugman in drugi, 2006, str. 212)

S tem argumentom bi načrtovano investicijo predstavili Kolesarski zvezi Slovenije ter kolesarskim klubom. Morda bi projekt tudi denarno podprli ali pa bi delno financirali treninge in bivanje na Rogli za svoje člane.

Predpostavljamo, da za izvedbo investicije ne bi bilo potrebno najemati kreditov. Tudi zemljišče ne bi predstavljalo stroška, saj bi ostalo kot del športnega parka, spremenila bi se le njegova uporabnost. Ocena stroškov dograditve kolesarskega parka je podana v tabeli 3, pri čemer je za vse cene bazno leto 2013.

Tabela 3: Stroški investicije

STROŠKI INVESTICIJE				€	7.325,00
MATERIAL	Količina	Merska enota	Cena na enoto	Skupaj	
			€	€	
dranažne cevi	30	m	2,50	75,00	
pesek/tampon	25	m ³	10,00	250,00	
deske	5	m ³	100,00	500,00	
okroglice	5	m ³	100,00	500,00	
žebji	10	kg	5,00	50,00	
ročna orodja (samokolnica, lopate, grablje ...)				200,00	
označevalne table				200,00	
Skupaj material					1.775,00
DELOVNE URE	Količina	Merska enota	Cena na uro	Skupaj	
			€	€	
Bager	100	h	30,00	3.000,00	
Ročna dela na progi	500	h	5,00	2.500,00	
Izdelava tabel/znakov	10	h	5,00	50,00	
Skupaj ure					5.550,00

10.2 Izkaz uspeha

»Trail« center bi deloval kot samostojna obračunska enota v okviru kolesarskega centra. Le tako bi lahko spremljali stroške in prihodke ter ugotavljali uspešnost nove pridobitve. Letna poročila pa bi se izdelovala in oddajala skupno za celotno športno turistično dejavnost na Rogli.

10.2.1 Ocena prihodkov »trail centra«

Tabela 4: Ocena prihodkov v najuspešnejši sezoni

vsi zneski so v EUR	3. LETO
1. PRIHODKI SKUPAJ	46.040,00
-prodaja vozovnic	27.300,00
-tečaji	8.550,00
-izposoja koles	3.100,00
-kolesarski servis	840,00
-prihodki od tekmovanj - štartnina	5.250,00
-finančni prihodki -subvencije	1.000,00

»Trail center« bi obratoval 7 mesecev na leto, od aprila do oktobra. Tabela 4 prikazuje ocenjene prihodke za 3. leto poslovanja, ko pričakujemo najuspešnejšo sezono.

Ocena prihodkov je izdelana na osnovi cen v letu 2013 in temelji na predpostavkah, ki so navedene v prilogi 4.

10.2.2 Ocena odhodkov

Kot najuspešnejše ocenjujemo 3. leto obratovanja proge, zato smo sestavili tudi kalkulacijo predvidenih stroškov za to leto.

Odhodki, prikazani v tabeli 5, temeljijo na cenah v letu 2013 in izhajajo iz predpostavk v prilogi 4.

Tabela 5: Predvideni odhodki v 3. letu

vsi zneski so v EUR	3. LETO
2. ODHODKI SKUPAJ	30.212,00
-amortizacija	732,00
-stroški materiala za vzdrževanje	2.500,00
-stroški reklame	1.000,00
-stroški vaditelja	4.880,00
-računovodske storitve	900,00
-stroški tekmovanja	4.000,00
-stroški dela	11.200,00
-zavarovalne premije	5.000,00

10.2.3 Predviden izkaz uspeha nove »trail« proge kot ene izmed enot kolesarskega parka za prvih pet let

Za dograditev športnega centra na Rogli smo izdelali statične izračune pričakovanih prihodkov, kar služi le za grobo oceno. Preverili smo, ali so presežki prihodkov višji od stroškov naložbe v prikazanem obdobju 5 let. Ugotovili smo, da so pričakovanja, da bo projekt ekonomsko učinkovit, realna.

Tabela 6: Izkaz uspeha za prvih 5 let

vsi zneski so v EUR	1. LETO	2. LETO	3. LETO	4. LETO	5. LETO
1. PRIHODKI SKUPAJ	31.400,00	37.400,00	46.040,00	46.040,00	46.040,00
- prodaja vozovnic	21.800,00	24.670,00	27.300,00	27.300,00	27.300,00
-tečajji	6.000,00	6.800,00	8.550,00	8.550,00	8.550,00
-izposoja koles	2.200,00	2.500,00	3.100,00	3.100,00	3.100,00
-kolesarski servis	500,00	670,00	840,00	840,00	840,00
-organizacija tekmovanj	0,00	3.150,00	5.250,00	5.250,00	5.250,00
-finančni prihodki -subvencije	2.000,00	800,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00
2. ODHODKI SKUPAJ	25.732,00	27.932,00	30.212,00	30.212,00	30.212,00
-amortizacija	732,00	732,00	732,00	732,00	732,00
-stroški vzdrževanja material	3.000,00	3.000,00	2.500,00	2.500,00	2.500,00
-stroški reklame	1.500,00	1.200,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00
-stroški vaditelja	3.400,00	3.900,00	4.880,00	4.880,00	4.880,00
-računovodske storitve	900,00	900,00	900,00	900,00	900,00
-stroški tekmovanja	0,00	2.000,00	4.000,00	4.000,00	4.000,00
-stroški dela	11.200,00	11.200,00	11.200,00	11.200,00	11.200,00
-zavarovalne premije	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00
PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	5.668,00	9.468,00	15.828,00	15.828,00	15.828,00

V tabeli 6 so predvideni prihodki in stroški za prvih pet let po stalnih cenah, za vse cene je bazno leto 2013.

Trajanje sezone bi bilo konstantno, 7 mesecev na leto. Za 3. leto poslovanja smo predvidene prihodke in odhodke izračunali, prvi dve leti pa ocenjujemo nekoliko manjši obisk. Prvo tekmovanje bi organizirali v 2. letu, vendar še v manjšem obsegu kot naslednje, 3. leto obratovanja.

10.3 Upravičenost investicije

Pri odločitvah za investicijo in za oceno uspešnosti investicijskih projektov so pomembni naslednji kriteriji:

- statični kriteriji, ki upoštevajo določeno stanje v vlaganju in v rezultatih investicije,
- dinamični kriteriji, ki spremljajo tako vlaganje kot poslovne rezultate skozi daljše obdobje,
- kriteriji danega okolja, ki upoštevajo gotovost glede predvidenih rezultatov in vlaganj ter
- kriteriji na osnovi tveganja, ki upoštevajo verjetnostno porazdelitev ali celo negotovost rezultatov in vlaganj.

Med statičnimi kriteriji sta tudi donosnost in doba vračanja investicije. Doba vračanja investicije je recipročen kazalec donosnosti in nam pove, v kolikem času se investicija povrne (Pirtovšek, 2009).

Z izračunom tega kazalca smo za našo investicijo ugotovili, da bi se povrnila že v drugem letu obratovanja »trail parka«.

$$V = \frac{\text{VLOŽENA SREDSTVA}}{\text{LETNI DONOS}} = \frac{7.325 \text{ €}}{5.668 \text{ €}} = 1,29$$

Na osnovi statičnih kriterijev po dohodkovni metodi že lahko zaključimo z ugotovitvijo, da je naložba v »trail park« upravičena. Pred dokončno odločitvijo pa bi bilo potrebno opraviti še dinamične izračune

Rezultat pa moramo gledati celostno. Pri tem ne smemo zanemariti dejstva, da bi nov objekt pomenil tudi večje število uporabnikov ostalih športnih, nastanitvenih in drugih razpoložljivih kapacitet na Rogli. Realni skupni prihodki bi bili tako veliko višji kot je videti na prvi pogled.

11 ZAKLJUČEK

Osrednji del diplomskega dela predstavlja predinvesticijski načrt dograditve športnega parka na Rogli s »trail centrom«.

Poslovni načrt za izgradnjo »trail centra« smo izdelali na osnovi izkušenj, ocen in predvidevanj, spodbuda pa so nam bili tudi rezultati ankete. Pri tem smo zajeli vse predpostavke, ki bi bile investitorju v pomoč pri odločitvi za gradnjo. Izdelali smo oceno stroškov za dograditev športnega parka, ki je pokazala, da bi se dalo objekt zgraditi z dokaj nizkimi stroški in brez najemanja kreditov.

Toda investicijo upraviči šele njena pozitivna donosnost. Zato je bil najpomembnejši del naloge raziskati ciljne trge in število ciljnih kupcev. Mnogi gorski kolesarji so navdušeni nad izgradnjo »trail centra«, gorsko kolesarstvo in aktivno preživljanje dopustov pa je v trendu naraščanja. To nam pomeni potrditev naše poslovne odločitve.

V delovni verziji poslovnega načrta smo planirali zaposlitev le enega delavca, ostale storitve bi opravljali delavci, ki so že zaposleni v športnem parku. Tako bi bili stroški opravljenih storitev neprimerno nižji, kot če bi zaposlili vaditelja, računovodjo ali serviserja. Kalkulacija stroškov obratovanja je namreč pokazala kot največji strošek prav strošek dela. Planirali pa smo razmeroma visok strošek materiala za vzdrževanje in dograjevanje proge. Zavedamo se, da je proga izpostavljena različnim vremenskim vplivom in je tekoče vzdrževanje nujno. Že sedaj pa razmišljamo tudi o tem, da bi »trail« center še dopolnjevali z novimi skoki, lesenimi ovirami in drugimi objekti. V to bi naslednja leta vlagali tudi del dobička.

V naši oceni smo postavili kar visoke prihodke od prodanih vozovnic, saj bo to prvi in edini »trail center« v Sloveniji in ocenjujemo, da bo povpraševanje veliko. V bilanci smo prikazali tudi visok prihodek od opravljenih tečajev, tu računamo predvsem na otroke iz šole v naravi.

Izdelali smo okvirno oceno poslovanja za prvih 5 let. Na osnovi statičnih kriterijev po dohodkovni metodi sklepamo, da je naložba v »trail park« upravičena. Izračunali smo, da bi se investicija povrnila že v drugem letu poslovanja.

Bilanca uspeha za prvih let izkazuje pozitiven rezultat. Že tretje leto pa planiramo višji dobiček, zato bi lahko tudi vedno več vlagali v dograjevanje parka, del sredstev pa bi namenili tudi za tekmovanja. Če bi se pokazalo, da je zanimanje veliko, bi lahko organizirali tudi več tekem na različnih nivojih v sezoni. Z več sredstvi bi lahko tekme bolje organizirali, da bi bile vedno bolj atraktivne in zanimive za gledalce.

Poudariti moramo, da je poleg dobička, ki smo ga prikazali v naši oceni, realno pričakovati tudi skriti dobiček, ki bi se ob obratovanju nove proge pokazal pri poslovnih zaveznikih, saj bi se promet in s tem prihodki povečali tudi v restavracijah, hotelih, apartmajih, pa tudi pri širši kolesarski in ostali športni ponudbi.

Na podlagi poslovnega načrta ocenjujemo, da je ideja o izgradnji »trail« centra prava. Projekt bi namreč bil velika priložnost za celotno športno in turistično dejavnost na Rogli. Ocenjujemo namreč, da bi se tako število obiskovalcev povečalo, obenem bi investicija z razmeroma nizkimi vlaganji pripomogla k podaljšanju sezone, morda bi celo dosegli, da mrtve sezone sploh ne bi bilo več.

12 LITERATURA

Berčič, H., Sila, B., Slak Valek, N., Pintar, D. (2010). Šport v turizmu. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport.

Bike Buller. Pridobljeno 30. 3. 2014 s svetovnega spleta:
<http://bike.mtbuller.com.au/>.

Bike park Pohorje. Pridobljeno 20. 2. 2014 s svetovnega spleta:
<http://www.bikeparkpohorje.si/>.

Bizjak, M. (2013). Gorsko kolesarjenje pri nas, velik, a neizkoriščen potencial. Pridobljeno 14.5.2014 s svetovnega spleta:
<http://www.rtv slo.si/tureavanture/novice/gorsko-kolesarjenje-pri-nas-velik-a-neizkoriscen-potencial/312802>

Cikajlo I., Gider F. (2010). Tehnike reševanja problemov. Nova Gorica: Univerza v Novi Gorici.

Dekleva, A. (2014). Predpisi ne bodo prepovedovali ampak urejali vožnjo v naravi. Pridobljeno 3. 3. 2014 s svetovnega spleta:
<http://mtb.si/novice/1981-minister-zidan-in-kolesarji-predpisi-ne-bodo-prepovedovali-ampak-urejali-voznjo-v-naravi.html>.

Fort William. Pridobljeno 27. 2. 2014 s svetovnega spleta:
<http://www.ridefortwilliam.co.uk/>.

Gorsko kolesarstvo. Pridobljeno 27. 2. 2014 s svetovnega spleta:
http://sl.wikipedia.org/wiki/Gorsko_kolesarstvo.

Kranjska Gora. Bike park. Pridobljeno 20. 2. 2014 s svetovnega spleta:
<http://www.bikepark.si/>.

MountainBikePark Javornik. Pridobljeno 20. 2. 2014 s svetovnega spleta:
<http://www.mtb-javornik.si/>.

Mountainbiking park City. Pridobljeno 30. 3. 2014 s svetovnega spleta:

<http://mountainbikingparkcity.com/>.

Ozbek, N. (2013). Država potiska gorske kolesarje v ilegalo. Pridobljeno 20.5.2014 s svetovnega spleta:

<http://www.dnevnik.si/sport/ostali-sporti/kolesarstvo/drzava-potiska-gorske-kolesarje-v-ilegalo>.

Pirtovšek, D. (2009). Ekonomika in management podjetij. Pridobljeno 18.5.2014 s svetovnega spleta:

http://www.google.si/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=3&ved=0CDUQFjAC&url=http%3A%2F%2Fwww.sc-s.si%2Fblog%2Fwp-ontent%2Fekonomika-in-management-podjetij-predavanja.ppt&ei=D0x8U7PoPKia7Qbw3oGIDw&usg=AFQjCNH7L6Kg_hdNiisnTOknsQl192zy6w&bvm=bv.67229260,d.ZGU.

Suttom, G. (2012). Pisanje uspešnih poslovnih načrtov. Varaždin: Katarina Zrinski.

Šugman, R., Bednarik, J., Doupona - Topič, M., Jurak, G., Kolarič, B., Kolenc, M., Rauter, M., Tušak, M. (2006). Športni menedžment. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport, Inštitut za šport.

Unitur sport resort. Rogla. Pridobljeno 20. 2. 2014 s svetovnega spleta:

<http://www.rogla.eu/>.

Uredba o prepovedi vožnje z vozili v naravnem okolju. Uradni list RS, št. 16/95, 1995.

Vreme Rogla. Pridobljeno 27. 2. 2014 s svetovnega spleta:

<http://www.retrospektive.si/tag/vremenska-napoved/>.

Ministrstvo za kmetijstvo in okolje (2014). Vožnja v naravnem okolju, ureditev, ki jo prinaša noveliran zakon o ohranjanju narave. Pridobljeno 5. 9. 2014 s svetovnega spleta.

http://www.mko.gov.si/si/delovna_podrocja/narava/voznja_v_naravi_omejitve/

PRILOGA 1: OPIS »TRAIL« CENTRA

Slika 22: »Trail« center v Avstraliji

»Trail« center je sestavljen iz več krožnih poti, ki so različno dolge, lahko le nekaj kilometrov, nikoli pa niso daljše od 10 kilometrov. Širina proge je različna, največkrat okoli 1 metra.

Proge sestavljajo bolj in manj strmi odseki in zgrajene ovire, kot so leseni objekti, skoki iz zemlje ter nagnjeni ovinki ali »bande«. Bistvo »trail« proge je, da je na njej več kratkih vzponov in spustov.

Podlaga je odvisna od lege posameznega centra, dobro pa je, da so poti posute z gramozom, saj je le tako mogoče voziti tudi v slabem vremenu.

Nekatere »trail« proge so primerne za vse kolesarje in prevozne z vsakim kolesom, druge pa so bolj zahtevne in jih lahko uporabljajo le izkušeni gorski kolesarji s prilagojenimi kolesi. Zahtevnost je odvisna od terena, podlage, širine in zgrajenih ovir na progi.

PRILOGA 2: KOLESARSKI PARKI V SLIKI

Slika 23: Skok v Fun bike parku Kranjska gora

Slika 24: Tekmovanje v spustu, Bike Park Pohorje

Slika 25: Na progi Kamplac na Javorniku

Slika 26: Skok v cilj na DH progi, Škotska

PRILOGA 3: ANKETA

Pozdravljeni, sem Nejc Rutar, gorski kolesar in absolvent UNG – smer Gospodarski inženiring. Prosim vas, da mi s svojim mnenjem pomagata pri izdelavi diplomske naloge, za kar se vam že vnaprej zahvaljujem.

P.S. Podatki celotnega vprašalnika so anonimni in bodo uporabljeni le v zbirni obliki.

1. Prosim označite svojo starost:

- do 20 let
- od 21 do 30 let
- od 31 do 40 let
- nad 40 let

2. Izberite enega ali več navedkov:

- Sem gorski kolesar
- Sem športnik
- Sem rekreativec
- Smo družina, ki živi aktivno
- Pogosto se odločam za aktivne počitnice

3. Kako pogosto kolesarite?

- Večkrat na teden
- Ob vikendih
- Enkrat mesečno
- Kolesarim le na dopustu

4. Kako pogosto uporabljate urejene kolesarske proge ali parke?

- Večkrat na teden
- Ob vikendih
- Enkrat mesečno
- Kolesarim le na dopustu

5. Če poznate gorsko-kolesarske centre v tujini, bi si želeli podobno ponudbo tudi pri nas?

- Da
- Ne
- Ne poznam

6. Ali bi si želeli, da bi v Sloveniji zgradili primeren bike trail center?

- Da
- Ne
- Me ne zanima

- 7. Če ste odgovorili z DA, bi se odločili za:**
- Enodnevne izlete
 - Vikende
 - Počitnice
- 8. V kolesarskem centru, bi poleg kolesarjenja želeli izkoristiti tudi gostinsko ponudbo v lokalih?**
- Vedno
 - Včasih
 - Nikoli
- 9. Kolikokrat bi si za kolesarjenje na Rogli vzeli prenočišče oz. apartma?**
- Vedno
 - Včasih
 - Nikoli
- 10. Po ali pred kolesarjenjem bi si privoščili tudi uživanje v wellnes centru ali bazenu?**
- Vedno
 - Včasih
 - Nikoli
- 11. Poleg kolesarjenja bi za vadbo uporabljali tudi igrišča, fitness?**
- Vedno
 - Včasih
 - Nikoli
- 12. Ali bi si ob obisku za uporabo bike parka na Rogli sposodili tudi kolo?**
- Da, ker nimam svojega
 - Da, želim preizkusiti nove modele
 - Ne, imam svoje kolo
- 13. Če niste večji gorsko-kolesarske tehnike, bi si najeli vaditelja?**
- Da
 - Ne, obvladam kolo
 - Se bom naučil sam
- 14. Pri morebitni okvari na kolesu, bi uporabili pomoč v servisu?**
- Da
 - Ne
 - Samo če sam ne bi mogel popraviti

15. V primeru, da bi potrebovali določen rezervni del za popravilo kolesa in bi bila ob parku tudi trgovina z opremo, bi tukaj kupili ?

- Da
- Ne

16. Če bi se v bike trail centru organiziralo tekmovanje, bi se ga udeležili kot:

- Tekmovalec
- Gledalec
- Tekmovanja me ne zanimajo.

17. Če bi se odločili za dopust v takšnem centru, bi izbrali:

- Plačilo apartmaja oz prenočišča, za športne objekte pa bi kupovali vstopnice in vozovnice sproti
- Uporaba objektov naj bi bila vključena v ceno bivanja, čeprav bi bila ta nekoliko višja
- V primeru bivanja v apartmajih ali hotelu se uporabe objektov sploh ne bi smelo zaračunati
- Izbirali med paketi z ugodno ponudbo kombinacije bivanja, kolesarjenja, uporabe bazenov in drugih storitev

18. Kakšen način plačila je za vas najbolj primeren:

- S plačilom dnevne ali poldnevne vozovnice
- S plačilom vozovnice glede na ure koriščenja objektov
- S plačilom parkirnine, ki bi zajemala tudi uporabo bike trail centra
- Smatram, da bi morala biti uporaba objektov brezplačna

19. Če bi se odločili za dopust na Rogli pa bi:

- Se odločili le za plačilo apartmaja oz prenočišča, za športne objekte pa bi kupovali vstopnice in vozovnice sproti
- Uporaba objektov naj bi bila vključena v ceno bivanja, čeprav bi bila ta nekoliko višja
- V primeru bivanja v apartmajih ali hotelu se uporabe objektov sploh ne bi smelo zaračunati
- Pričakovali bi, da bi lahko izbirali med paketi z ugodno ponudbo kombinacije bivanja, kolesarjenja, uporabe bazenov in drugih storitev

20. Koliko bi bila po vašem mnenju sprejemljiva cena za celodnevno uporabo bike trail centra:

- Do 5 €
- Od 5 do 10 €
- Tudi več, če bi se vlagalo v vzdrževanje in posodabljanje parka

PRILOGA 4: PREDPOSTAVKE ZA OCENO POSLOVANJA

- »Trail center« bi obratoval 7 mesecev na leto, od aprila do oktobra.
- Predvidevamo povprečno 10 prodanih vozovnic na dan.
- Dva meseca letno bi se vrstile šole v naravi, skupaj 8 skupin po 25 otrok, ki bi 2 uri namenili učenju z vaditeljem. Predvidena cena za 1 otroka je 15 € na uro.
- Poleg otrok predvidevamo, da bi se od maja do avgusta povprečno 1 turist na dan učil 1 uro z vaditeljem po ceni 25 €.
- Pri planiranju izposoje koles smo se oprli na izkušnje drugih parkov ter na podatek iz ankete, da bi si 20 % anketiranih kolesarjev sposodilo kolo. Ker bi to bili novejši modeli dražjih koles, bi bila cena izposoje 15 € na uro.
- Glede na izkušnje bi bila storitev serviserja potrebna v povprečju trikrat na teden po ceni 10 €.
- Prihodki od tekmovanj predstavljajo znesek štartnin. Srednje visoka štartnina je 35 € na tekmovalca. Tekmovanj pa se pri nas udeležuje povprečno 150 tekmovalcev.
- Računamo na podporo sponzorjev, predvsem ob otvoritvi in na tekmah, kar smo prikazali kot finančne prihodke.
- Investicija bi se amortizirala 20 let po amortizacijski stopnji 10 %.
- Za vzdrževanje in izpopolnjevanje objektov na progah bi potrebovali les in pločevino, občasno bi bil potreben tudi dovoz gramoza, zemlje ali kamenja. Zato smo med stroški planirali tudi material za vzdrževanje.
- Poskrbeti bi morali za reklamo. Prvo leto bi kolesarje seznanili z novostmi, kasneje pa bi morali privabljati vedno nove obiskovalce.
- Za vaditelja bi po potrebi zaposlili študenta - gorskega kolesarja z vaditeljskim tečajem in mu plačevali dejansko opravljene ure preko študentskega servisa.
- Računovodstvo bi se vodilo skupno za športni center, kot strošek upoštevamo sorazmerni del.
- Organizacija tekmovanj zajema naslednje stroške: najem rešilnega avtomobila in reševalca, storitev merjenja časov, stroške sodnikov, reklamne storitve, ureditev tekmovalnega prostora in nagrade zmagovalcem.

- Stroški dela predstavljajo plačo edinega zaposlenega v »trail« centru. Ta bi prodajal vozovnice, skrbel za tekoče vzdrževanje proge ter nadzoroval uporabnike parka, kot gorski kolesar pa bi jim lahko tudi svetoval in pomagal.
- Športni objekt, kot je »trail« center, mora imeti visoko zavarovano odgovornost iz dejavnosti za primer nesreč.
- Zneske predvidenih stroškov smo izračunali na osnovi cen, veljavnih v letu 2013.